

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Tereza Poláčková

**Ochrana českého spotřebitele ve spojitosti s nákupem
z čínských e-shopů**

Diplomová práce

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Ochrana českého spotřebitele ve spojitosti s nákupem z čínských e-shopů vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 27. listopadu 2019

Tereza Poláčková

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé diplomové práce, Mgr. Slavomíru Hallovi Ph.D., za odborné vedení, připomínky, podněty a cenné rady při konzultacích. Také děkuji Stanislavě Žákové za jazykovou korekturu. Poděkování patří i mé rodině a příteli za technickou i psychickou podporu při studiu i při psaní této práce.

Obsah

Úvod	6
1 Charakteristika základních pojmů	9
1.1 Spotřebitel	9
1.2 Podnikatel, obchodník	11
1.3 Smlouva uzavřená distančním způsobem	13
1.4 Závazek s mezinárodním prvkem	14
2 Nařízení Řím I	17
2.1 Účel a působnost nařízení	17
2.2 Rozhodné právo u spotřebitelských smluv dle nařízení	17
2.3 Obvyklé bydliště	21
2.4 Imperativní normy	22
3 Příslušnost a Brusel I bis	23
3.1 Působnost nařízení	23
3.2 Příslušnost	24
4 Charakteristika čínských e-shopů AliExpress a Wish	26
4.1 Právní povaha AliExpress a Wish	26
4.2 Obchodní podmínky AliExpress	27
4.3 Obchodní podmínky Wish	30
5 Modelový příklad a jeho řešení	33
5.1 Příklad A – nákup z AliExpress	33
5.1.1 Rozhodné právo dle nařízení Řím I	33
5.1.2 Příslušnost, nařízení Brusel I bis	36
5.1.3 Shrnutí, závěry modelového příkladu	38
5.2 Příklad B – nákup z Wish	38

5.2.1 Rozhodné právo dle nařízení Řím I.....	38
5.2.2 Příslušnost, nařízení Brusel I bis	41
5.2.3 Shrnutí, závěry modelového příkladu	44
Závěr.....	46
Seznam pramenů a literatury	50
Přílohy	54
Abstract.....	61
Key words.....	62
Abstrakt	62
Klíčová slova	63

Úvod

Ochrana spotřebitele je bezesporu jednou z nejdůležitějších právních oblastí, která se bezprostředně dotýká každodenního života běžného moderního člověka. Dennodenně uzavíráme hned několik spotřebitelských smluv, aniž bychom si to uvědomovali. Se stále silněji globalizovaným světem se zároveň zvyšuje i četnost uzavíraných smluv se vztahem k více státům, čímž právní odvětví mezinárodního práva soukromého narůstá na praktickém významu.

Čím dál častěji se také setkáváme s fenoménem nákupů z e-shopů, tedy se smlouvami uzavíranými distančním způsobem, kdy například podle posledních statistik téměř polovina Čechů nakupuje přes internet,¹ a to především před Vánoci. Jistě můžeme očekávat nadále nárůst těchto nákupů. Stejně tak jsou u nás více a více obvyklé drobné nákupy ze zahraničních e-shopů, které nezdávka lákají české spotřebitele cílenou reklamou na sociálních sítích a jiných webových stránkách. Velmi oblíbenými v posledních letech se staly například čínské e-shopy AliExpress nebo Wish. S tím souvisí fakt, že český spotřebitel se čím dál častěji setkává se situací, kdy mu od těchto podnikatelů dorazí poškozené zboží nebo produkt není doručen vůbec. K tomu se váže otázka, zda je spotřebitel v těchto případech chráněn, a pokud ano, jakým konkrétním právem.

Tato diplomová práce se bude zabývat právě ochranou (českých) spotřebitelů při uzavírání smluv s čínskými e-shopy. K vypracování práce využiji metody analyticko-popisné a modelové. V první popisné části nejdříve vymezím základní pojmy (spotřebitel, podnikatel, smlouva uzavřená distančním způsobem, závazkový vztah s mezinárodním prvkem), ze kterých budu nadále vycházet. Dále se budu věnovat znění nařízení Řím I², a to se zaměřením na spotřebitelské smlouvy, tedy konkrétně na působnost nařízení, určování rozhodného práva nejen u spotřebitelských smluv, volby práva ve spotřebitelských smlouvách dle nařízení Řím I a imperativními normami s ohledem na ochranu spotřebitele. Dále se budu zabývat i otázkou příslušnosti v těchto věcech, a to na základě nařízení Brusel I bis³.

V další části práce krátce představím čínské e-shopy AliExpress a Wish, zejména způsob jejich prezentace na webových stránkách, jejich přehlednost pro spotřebitele, a to především co se

---

¹ Polovina Čechů nakupuje na internetu. *Český statistický úřad* [online]. 20. listopadu 2017 [cit. 2019-03-18]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/polovina-cechu-nakupuje-na-internetu>.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I bis).

týče způsobu nákupu a zákaznického servisu, konkrétně například práva zákazníka, možnosti vrácení zboží atp.

V poslední analytické části uplatním teoretické poznatky z předchozích kapitol na konkrétních modelových příkladech, ve kterých český spotřebitel nakoupí z čínského e-shopu zboží (Wish i AliExpress), které dorazí poškozené, a uvedu možné scénáře a řešení včetně následných procesních otázek. Pro diplomovou práci jsem zvolila dva podobné modelové příklady (skutkově téměř totožné), nicméně každý souvisí s jiným e-shopem (Wish a AliExpress). K tomu jsem přistoupila z toho důvodu, že mojí hypotézou je, že Wish zaměřuje svoji podnikatelskou činnost na Českou republiku, ale AliExpress ne; tudíž se řešení příkladů budou pravděpodobně dosti odlišovat.

Modelový příklad č. 1: Paní Nováková si zakoupila z e-shopu AliExpress dlouhé plesové šaty za 543,- Kč, které si chtěla vzít na maturitní ples svého syna, ale za měsíc dorazily šaty z nekvalitního materiálu, které jí vůbec nesedí. Hned ten den zboží u AliExpress reklamovala. E-shop jí odmítá vrátit peníze. Paní Nováková trvale žije i pracuje v Hradci Králové v České republice.

Modelový příklad č.2: Pan Novotný si objednal z e-shopu Wish přenosný voděodolný reproduktor za 323,- Kč, který chtěl využívat při práci na zahrádce. Reproduktor mu přišel poštou s viditelně poškozeným obalem, a navíc se nedokázal přes Bluetooth spárovat s telefonem a hrát. Stejného dne večer zboží reklamoval přes zákaznickou podporu Wish. Obchod mu odmítl poslat nové zboží nebo vrátit peníze. Pan Novotný trvale žije i pracuje v Olomouci v České republice.

Jak bylo naznačeno výše, cílem této práce je vymezit právní úpravu ochrany (českého) spotřebitele v mezinárodním právu soukromém, a to při nákupu z čínských e-shopů. Výzkumnou otázkou je, zda existuje efektivní ochrana českého spotřebitele v těchto vymezených případech.

Ke zpracování této diplomové práce využiji jako základní prameny především nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen „nařízení Řím I“), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „nařízení Brusel I bis“), zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“ nebo „OZ“) a zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mezinárodním právu soukromém“ nebo „ZMPS“). Taktéž ke zpracování tohoto textu

použiji judikaturu (zejména judikaturu Soudního dvora Evropské unie), například rozsudek Soudního dvora ohledně výkladu zaměření činnosti podnikatele⁴.

Dále také využiji odbornou literaturu, konkrétně například o publikaci o nařízení Řím I, nařízení Řím II a nařízení Brusel I od Naděždy Rozehnalové⁵, *Mezinárodní právo soukromé* od Kučery⁶, a taktéž *Kritérium obvyklého pobytu v mezinárodním právu soukromém* od Magdaleny Pfeifferové⁷, od Naděždy Rozehnalové také ještě *Instituty českého mezinárodního práva soukromého*⁸. Z článků taktéž ještě budu vycházet z prací Tomáše Břicháčka o kolizní úpravě spotřebitelských smluv v nařízení Řím I⁹ a Ivana Rámeše o úpravě rozhodného práva pro internetové obchodování¹⁰. Z cizojazyčné literatury využiji komentáře k nařízení Řím I a Brusel I bis od Ulricha Magnuse a Petera Mankowskeho.

---

⁴ Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 7. prosince 2010, *Peter Pammer v Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG*, C-585/08, a *Hotel Alpenhof GesmbH v Oliver Heller*, C-144/09, Sb. rozh. s. I-12527.

⁵ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Mezinárodní právo soukromé Evropské unie: Nařízení Řím I, Nařízení Řím II, Nařízení Brusel I*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2013.

⁶ KUČERA, Zdeněk a kol. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2015.

⁷ PFEIFFER, Magdalena. *Kritérium obvyklého pobytu v mezinárodním právu soukromém*. 1. vydání. Praha: Leges, 2013.

⁸ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Instituty českého mezinárodního práva soukromého*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016.

⁹ BŘICHÁČEK, Tomáš. Kolizní úprava spotřebitelských smluv v nařízení Řím I – aktuální otázky. *Právní rozhledy*, 2012, roč. 24, č. 23, s. 829–841.

¹⁰ RÁMEŠ, Ivan. Nová evropská úprava rozhodného práva pro internetové obchodování. *EU Právní novinky*, 2010, č. 12, s. 9–11.

1 Charakteristika základních pojmů

Pro kompaktnost celé práce je vhodné nejdříve vymezit neurčité právní pojmy, a to vzhledem k současnému stavu české i evropské právní vědy a judikatury. Zejména v práci využijí instituty spotřebitel, podnikatel, smlouva uzavřená distančním způsobem a závazek s mezinárodním (jinak i zahraničním nebo cizím) prvkem.

1.1 Spotřebitel

Neexistuje pouze jedna správná konkrétní definice pojmu spotřebitel. Podle českého zákona č. 89/2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), dle jehož § 419 je spotřebitelem pro účely soukromého práva „každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.“¹¹ Jádrem definice tedy není, že by spotřebitel musel „něco spotřebovat“, ale musí jít o fyzickou osobu, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo samostatného výkonu svého povolání a jedná s podnikatelem. Právníkům osobám není takováto ochrana udělována. Aby spotřebitel jednal mimo svou podnikatelskou činnost, bude jednat kvůli potřebě osobní a členů jeho rodiny.¹² Dle Ústavního soudu je východiskem situace, kdy „se spotřebitel ocitá ve fakticky nerovném postavení s profesionálním dodavatelem“¹³ s tím, že je zásadní především to, že prodejce má více profesionálních zkušeností, lépe zná právo, případně má jednodušší přístup k právním službám a také si může stanovit smluvní podmínky ve formulářových smlouvách. Z tohoto důvodu je spotřebitel jako slabší strana chráněn právem takovým způsobem, aby byla tato faktická nerovnost vyrovnána.¹⁴

Český občanský zákoník je samozřejmě ovlivněn evropským právem, proto je vhodné také zmínit definice v některých evropských normách věnujících se spotřebitelům, konkrétně uvedu jako příklad evropskou směrnici o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům a směrnicí o právech spotřebitelů a následně i nařízení Řím I.

Nejdříve ovšem krátká poznámka k zakládajícím úmluvám Evropské unie, na základě kterých jsou tyto normy schvalovány. Smlouva o fungování Evropské unie totiž uvádí, že ochrana spotřebitele náleží do sdílených pravomocí.¹⁵ Unie má pomocí přijímaných opatření zajistit

---

¹¹ § 419 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹² LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654): komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1596–1597.

¹³ Nález Ústavního soudu ze dne 15. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 342/09, bod II. 3.

¹⁴ LAVICKÝ: *Občanský zákoník I.*, s. 1597.

¹⁵ Čl. 4 odst. 2 písm. f) Smlouvy o fungování Evropské unie.

vysokou úroveň ochrany spotřebitelů, podporovat je v jejich právech na informace, vzdělávání a práva sdružovat se k ochraně svých zájmů.¹⁶

Dle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU, o právech spotřebitelů (dále jen „směrnice o právech spotřebitelů“) jsou spotřebitelem „fyzické osoby, které jednají mimo rámec své obchodní činnosti, podnikání, řemesla nebo povolání“¹⁷. Vymezení daného pojmu je tedy opět velmi obdobné, tentokrát ovšem není zmíněna podmínka, že musí jít o styk s podnikatelem, příp. o obchodní praktiky. Na druhou stranu je ale dále zdůrazněno, že pokud smlouva částečně spadá do rámce obchodní činnosti a částečně i mimo rámec s tím, že obchodní účel má pouze okrajový význam, měla by být tato osoba chráněna taktéž jako spotřebitel.

Nařízení Řím I sice neobsahuje explicitní vysvětlení, kdo je to spotřebitel, ale v článku 6 popisuje, kdy se přesně jedná o spotřebitelskou smlouvu. Z toho můžeme vyvodit, že spotřebitelem je fyzická osoba, pokud účelem uzavření smlouvy není její profesionální nebo podnikatelská činnost. Zároveň je zde opět vyjádřena podmínka, že tato fyzická osoba musí jednat s jinou osobou, která vystupuje v rámci výkonu své podnikatelské činnosti.¹⁸

Nařízení Brusel I bis není o nic více konkrétní, pouze upravuje v článku 17 příslušnost pro spotřebitelské smlouvy a uvádí, že musí jít o smlouvu uzavřenou spotřebitelem „pro účel, který se netýká jeho profesionální nebo podnikatelské činnosti“.¹⁹

Ačkoliv v nařízení Brusel I bis není přímo stanoveno, že by mělo jít o osobu fyzickou (jako například v nařízení Řím I), zabýval se interpretací tohoto ustanovení Soudní dvůr EU v případě *Benincasa vs. Dentalkit*, dle kterého může být spotřebitelem pouze soukromá osoba, která uzavírá smlouvu pro uspokojení osobních potřeb. Avšak na druhou stranu i soukromá osoba může za určitých podmínek uzavřít smlouvu, která nebude spotřebitelská.²⁰

K definici spotřebitele se vyjadřoval i Soudní dvůr EU. Například v rozhodnutí *Bertrand vs. Paul Ott KG* řekl, že koncept ochrany spotřebitele se vztahuje na kupující, kteří se buď nezabývají obchodní činností nebo zboží kupují pro soukromou spotřebu, a ne kvůli zisku při podnikatelské činnosti atp.²¹

---

¹⁶ Čl. 169 SFEU.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES.

¹⁸ Čl. 6 odst. 1 nařízení Řím I.

¹⁹ Čl. 17 odst. 1 nařízení Brusel I bis.

²⁰ MAGNUS, Ulrich a kol. *Rome I Regulation – Commentary*. Köln: Otto Schmidt KG, Verlag, 2017, s. 459.

²¹ Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 21. června 1978, *Bertrand vs. Paul Ott KG*, 150/77.

Ochrana spotřebitele je v prostoru Evropské unie velice důležitá. EU má trh bez vnitřních hranic, kde je zajištěn mimo jiné i volný pohyb zboží a služeb; zároveň si dala za cíl podporovat skutečný spotřebitelský vnitřní trh, ve kterém bude nastolena „*rovnováha mezi vysokou úrovní ochrany spotřebitele a konkurenceschopností podniků při současném zajištění dodržování zásady subsidiarity*“.²² Například výše zmíněné nařízení Řím I posílilo ochranu slabší strany oproti Římské úmluvě, a to zejména i u ochrany spotřebitele. Zde se pro spotřebitele zlepšila ochrana především v tom směru, že jsou ustanovení o spotřebitelských smlouvách aplikovatelná, pokud podnikatel zaměřuje svou činnost na členský stát, ve kterém má spotřebitel bydliště (viz dále).²³

Lze tedy uzavřít, že spotřebitelem je zpravidla fyzická osoba, která uzavírá smlouvu s podnikatelem a zároveň jedná mimo svou podnikatelskou, živnostenskou nebo jinou obdobnou činnost a předmět smlouvy je určen pro osobní potřebu.

1.2 Podnikatel, obchodník

Podnikatelem je dle českého občanského zákoníku ten, „*kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku*“²⁴. Zákon zároveň přímo stanoví, že kdo v souvislosti s takovou činností uzavírá smlouvy, je (co se týče ochrany spotřebitele) považován za podnikatele. Na rozdíl od spotřebitele může jít jak o fyzickou, tak i právnickou osobu. Zákon taktéž pokrývá případy neoprávněného výkonu činnosti; podnikatelské oprávnění není podmínkou. Co naopak patří mezi zákonné podmínky, které musí být kumulativně splněny, abychom mohli hovořit o podnikateli v materiálním smyslu, je samostatnost, výkon na vlastní účet, výdělečná činnost, živnostenský nebo obdobný způsob, soustavná činnost a účelem je dosažení zisku.²⁵ Nicméně jak vyjádřil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí, soustavnost podnikání není totéž co nepřetržitost a trvalost, a proto se tato podmínka musí posuzovat individuálně případ od případu.²⁶ Podnikatelem se může dále stát osoba ve formálním smyslu, a to například zápisem do obchodního rejstříku.²⁷

Pro srovnání definic (stejně tak jako v předchozí podkapitole o spotřebiteli) je vhodné znovu využít evropské normy. Směrnice o nekalých praktikách sice nehovoří přímo o podnikateli,

---

²² Čl. 4 Preambule směrnice o právech spotřebitelů.

²³ MAGNUS, *Rome I Regulation*, s. 50.

²⁴ § 420 odst. 1 OZ.

²⁵ LAVICKÝ: *Občanský zákoník I.*, s. 1605–1606.

²⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. dubna 2008, sp. zn. 22 Cdo 679/2007.

²⁷ LAVICKÝ: *Občanský zákoník I.*, s. 1606.

nicméně obsahuje definici obchodníka, což je „fyzická nebo právnická osoba, jež v obchodních praktikách spadajících do oblasti působnosti této směrnice jedná za účelem, který lze považovat za provozování jejího obchodu, živnosti nebo řemesla anebo výkonu jejího svobodného povolání, a kdokoli, kdo jedná jménem obchodníka nebo v jeho zastoupení“²⁸. Obchodník zde není tedy tak podrobně popsán jako v českém občanském zákoníku a důraz je především kladen na provozování podnikatelské činnosti. Jinak se ale definice nijak zásadně neliší.

Směrnice o právech spotřebitelů hovoří taktéž pouze o obchodníkovi, který je „fyzická nebo právnická osoba bez ohledu na to, zda je v soukromém či veřejném vlastnictví, která jedná, i prostřednictvím jiné osoby jednající jejím jménem nebo v jejím zastoupení, za účelem, který lze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo povolání v souvislosti se smlouvami, na které se vztahuje tato směrnice“²⁹. Zajímavé na této definici je jistě důraz kladený na to, že není rozhodující, zda se jedná o soukromou či veřejnou osobu, což je právě největší odlišností od ostatních příkladů.

V nařízení Řím I naopak najdeme poměrně stručnou definici obchodníka, která je obsažena v článku 6 o spotřebitelských smlouvách. Konkrétně jde o osobu, která „jedná v rámci výkonu své profesionální nebo podnikatelské činnosti“³⁰.

Nařízení Brusel I bis žádnou konkrétní definici podnikatele neobsahuje, nicméně z článku 17 můžeme vyvodit, že jde o osobu, která profesionální nebo podnikatelskou činnost provozuje, a daná smlouva spadá do rozsahu těchto činností.³¹

Ačkoliv toto nařízení nestanovuje, že druhou stranou spotřebitelské smlouvy musí být podnikatel, nelze uzavřít, že by ustanovení o spotřebitelských smlouvách byla aplikovatelná i u smluv mezi spotřebiteli navzájem, protože tím by byl chráněn pouze kupující spotřebitel, i když není oproti druhému spotřebiteli slabší stranou. Spotřebitel je slabší stranou právě ve srovnání s druhou stranou smlouvy, která je zapojena do profesionálních aktivit. Tato druhá strana (podnikatel) by tedy měla jednat za účelem, který souvisí s jeho podnikatelskou činností. Jeho

---

²⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a o 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004.

²⁹ Čl. 2 odst. 2 směrnice o právech spotřebitelů.

³⁰ Nařízení Řím I.

³¹ Čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení Brusel I bis.

aktivita by měla být permanentní, a ne pouze jednorázová. Zároveň nemusí jít o hlavní činnost, může se jednat o vedlejší podnikání jak právnické, tak fyzické osoby.³²

Obecně tedy můžeme říci, že podnikatelem je fyzická nebo právnická osoba, která jedná samostatně v rámci své podnikatelské, živnostenské nebo jiné obdobné činnosti, s tím, že tak činí s úmyslem soustavného dosahování zisku, a nebo jde o osobu, která za tuto osobu jedná.

1.3 Smlouva uzavřená distančním způsobem

Občanský zákoník v § 1820 a násl. upravuje smlouvy uzavřené distančním způsobem se spotřebitelem, aniž by je konkrétně definoval. Důvodová zpráva je o něco konkrétnější, nicméně ani zde nelze nalézt obšírný popis tohoto institutu.

Důvodová zpráva se odvolává na odbornou literaturu a označuje tento typ smluv jako smlouvy distanční, resp. smlouvy uzavírané distančním způsobem, a to za použití prostředků komunikace na dálku. S tímto typem smluv jsou pak spojené konkrétní způsoby ochrany spotřebitelů, zejména povinnost sdělení před smluvních informací spotřebiteli.³³

Tato část občanského zákoníku byla samozřejmě ovlivněna evropským právem, zejména pak směrnicí o právech spotřebitelů. V článku 20 Preambule směrnice se uvádí, že smlouvou uzavřenou na dálku je „smlouva uzavíraná mezi obchodníkem a spotřebitelem v rámci organizovaného systému prodeje či poskytování služeb na dálku s výhradním využitím jednoho nebo několika dálkových komunikačních prostředků (např. objednávka poštou, přes internet, telefon nebo fax), a to až do okamžiku uzavření smlouvy, včetně tohoto okamžiku.“³⁴ Dále je uvedeno několik případů, kdy se o takovou smlouvu nejedná, například pokud je smlouva sjednána v obchodních prostorách obchodníka, ale nakonec je uzavřena prostřednictvím komunikace na dálku. Je také jistě vhodné uvést, že pokud obchodník využívá systém nabízený třetí stranou, není to na překážku pro použití pravidel pro smlouvy uzavírané distančním způsobem.³⁵

Nařízení Řím I ani nařízení Brusel I bis konkrétně tyto smlouvy nedefinuje, nicméně s nimi počítá. V úvodu nařízení Řím je uvedena nutnost zohlednění vývoje technologií, které umožňují prodej na dálku. Zejména spotřebitelské smlouvy mohou být uzavírány na internetu, kdy internetová stránka musí v takovém případě k uzavření smlouvy na dálku vybízet a smlouva musí

---

³² MAGNUS, Ulrich a kol. *Brussels Ibis Regulation – Commentary*. Köln: Otto Schmidt KG, Verlag, 2016, s. 473-474.

³³ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, s. 450–451. Dostupné na <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>>.

³⁴ Čl. 20 Preambule směrnice o právech spotřebitelů.

³⁵ Tamtéž.

být takto na dálku uzavřena.³⁶ Z toho můžeme vyvodit, že stejně jako v Občanském zákoníku půjde o uzavření smlouvy mimo obchodní prostory. Nařízení konkrétně nejvíce počítá s uzavíráním smluv přes internet, které je stále častější.

Na druhou stranu, ačkoliv v nařízeních neexistuje bližší interpretace smluv na dálku, s takovouto kontraktací se počítá ve spotřebitelských smlouvách, a to zejména v podmínce zaměření činnosti podnikatele na členský stát, ve kterém má spotřebitel bydliště. Toto zaměření může být založeno právě přístupnou internetovou stránkou, nejedná se ovšem pouze o jediný faktor (více v kapitole o nařízení Řím I).³⁷

V souhrnu je tedy nesporné, že v případě nákupu z čínských e-shopů jako je Wish nebo AliExpress půjde taktéž o smlouvu uzavřenou distančním způsobem, jelikož je smlouva uzavřena s obchodníkem dálkovým komunikačním prostředkem, konkrétně přes internet, a to v rámci organizovaného systému prodeje.

Zda se jedná o smlouvu uzavřenou na dálku, je důležitou interpretační otázkou pro tuto diplomovou práci. Aby byla aplikovatelná ustanovení evropských nařízení o spotřebitelských smlouvách v případě určení rozhodného práva a jurisdikce, musel by mít podnikatel bydliště nebo pobočku ve stejném členském státě jako spotřebitel, nebo se musí na tento stát zaměřovat (například právě po internetu). Distanční spotřebitelské smlouvy jsou stěžejním tématem této diplomové práce a budou i hlavním předmětem následných modelových příkladů.

1.4 Závazek s mezinárodním prvkem

Abychom se mohli pohybovat v odvětví mezinárodního práva soukromého, musí se jednat o soukromoprávní poměr (závazek) s mezinárodním (jinak i zahraničním) prvkem. Existují čtyři možnosti vztahu k zahraničí, které zakládají mezinárodní prvek v soukromoprávním poměru. Konkrétně jde o vztah k subjektu právního poměru, skutečnosti právně významné pro vznik a existenci právního poměru, k předmětu právního poměru nebo u akcesorického právního poměru, pokud se hlavní poměr řídí cizím právem. Zároveň tento vztah k zahraničí musí být dostatečně významný.³⁸ Takto o definici mezinárodního prvku hovoří odborná literatura.

Oproti tomu zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mezinárodním právu soukromém“), zmiňuje poměry s mezinárodním

---

³⁶ Čl. 24 Preambule nařízení Řím I.

³⁷ MAGNUS, *Brussels Ibis Regulation*, s. 487.

³⁸ KUČERA, Zdeněk a kol. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2015, s. 24.

prvkem, konkrétní definice se ale v zákoně nenachází. Vysvětlení se nicméně nachází v důvodové zprávě k tomuto zákonu, ve které se uvádí, že mezinárodní prvek je v soukromoprávním vztahu, pokud má tento poměr v některém prvku (například v subjektu – viz výše) vztah k zahraničí. Dále je v důvodové zprávě zmíněn i příklad, kdy je mezinárodní prvek dán tím, že účastníkem řízení je cizinec nebo je třeba procesní úkon provést v cizině. Také je zde zdůrazněno, že vztah k zahraničí musí být nikoliv bezvýznamný.³⁹

Nařízení Řím I přímo nedefinuje závazek s mezinárodním prvkem, nicméně v článku 1 je uvedeno, že věcná působnost tohoto nařízení je dána pouze „v případě kolize právních řádů“.⁴⁰ Mezinárodnost závazkových vztahů je zde tedy stanovena velmi široce. Obecně lze říci, že jde o situace, ve kterých existuje pochybnost, jaké právo použít, což ovšem není dostačující definice. V evropské právní vědě existují dvě teorie, které tento termín interpretují, a to 1) teorie efektu a 2) teorie cizího prvku. První teorie říká, že jde o kolizi právních řádů, pokud má smlouva vliv na mezinárodní trh. Druhá teorie naopak tvrdí, že pokud má v sobě závazkový vztah nějaký cizí prvek nebo prvky, vyvolává to otázku, jaké právo bude aplikováno, a tím pádem jde o kolizi právních řádů.⁴¹

Ani nařízení Brusel I bis mezinárodní prvek v závazcích nijak nedefinuje. V úvodu je pouze uvedeno, že Evropská unie má usnadňovat přístup ke spravedlnosti, k čemuž má vést i vzájemné uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí v občanských věcech. Unie má tedy upevňovat spolupráci mezi členskými státy v občanských věcech s mezinárodním prvkem.⁴² Co je mezinárodní prvek však už dále popsáno není.

Situaci, kdy se jedná o mezinárodní prvek řešil Soudní dvůr EU v případě *Hypoteční banka a. s. vs. Udo Mike Lindner*. Okresní soud v Chebu položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda pokud je jeden z účastníků řízení cizím státním příslušníkem, tak se jedná o případ s mezinárodním prvkem. ESD uvedl, že existence mezinárodního prvku je nutná, aby se nařízení aplikovalo. Takovým prvkem je, že „situace, o kterou jde ve sporu, může vyvolat otázky ohledně určení mezinárodní příslušnosti soudů.“ Cizí státní příslušnost účastníka, který v daném státě nemá

---

³⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.

⁴⁰ Čl. 1 odst. 1 nařízení Řím I.

⁴¹ MAGNUS, *Rome I Regulation*, s. 72-74.

⁴² Čl. 3 Preambule nařízení Brusel I bis.

bydliště, může takové otázky vyvolat. Příslušným k rozhodnutí totiž může být jak soud státu, jehož je občanem, tak i soud, který se věci zabývá.⁴³

Mezinárodní prvek je tedy vyžadován, aby mohlo být nařízení Brusel I bis aplikováno. Tento prvek musí mít určitou významnost, resp. nestačí skutečnost, že jedna strana závazku má mezinárodní charakter, ale i věc samotná musí mít mezinárodní prvek. Tedy pokud je případ čistě národní, nařízení se neaplikuje.⁴⁴

Na základě výše uvedeného můžeme tedy uzavřít, že aby se jednalo v daném případě o závazek s mezinárodním prvkem, musí mít tento závazek alespoň v jednom ze svých prvků vztah k zahraničí s tím, že tento prvek musí mít taktéž dostatečný význam.

---

⁴³ Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 17. listopadu 2011, *Hypoteční banka a. s. vs. Udo Mike Lindner*, sp. zn. C-327/10, bod 28-32.

⁴⁴ MAGNUS, *Brussels Ibis Regulation*, s. 109.

2 Nařízení Řím I

Ke stanoveným modelovým příkladům (případně alespoň k jednomu modelovému příkladu) bude pravděpodobně aplikovatelné nařízení Řím I, které je vhodné v této kapitole nejprve teoreticky uvést. Nařízení se použije (za splnění dalších podmínek) u smluv, které byly uzavřeny po 17. prosinci 2009 včetně.⁴⁵

2.1 Účel a působnost nařízení

Účelem evropského nařízení je zejména sjednocení kolizních pravidel v členských státech, tedy jednotné určování rozhodného práva v oblasti závazků vyplývajících ze smluv. Jak píše Naděžda Rozehnalová v publikaci o mezinárodním právu soukromém Evropské Unie, předpis má několik charakteristických rysů. Předpis má univerzální použití, což se neomezuje pouze na případy vnitroeurospké, ale použije se obecně na všechny kolize před soudy členských států, na které může z pohledu své působnosti dopadat. Dále je také možno zvolit či určit právo i mimo Evropskou Unii.⁴⁶ Dalšími rysy jsou snaha o zajištění právní předvídatelnosti a spravedlnosti, ochrana sociálních hodnot (např. ochrana spotřebitele jako slabší strany), ochrana veřejného zájmu a pořádku, harmonizace a jednotná interpretace (pravomoc Soudního dvora EU).⁴⁷

Pokud se týká působnosti nařízení, časová působnost byla zmíněna v úvodním odstavci této kapitoly. Na základě teritoriální působnosti je nařízení aplikováno před soudy členských států EU (mimo Dánska).⁴⁸ Z hlediska věcné působnosti dopadá nařízení na závazky ze smluv týkajících se občanského nebo obchodního práva tam, kde vzniká kolize právních řádů (tedy existence mezinárodního prvku).⁴⁹

2.2 Rozhodné právo u spotřebitelských smluv dle nařízení

Nejpodstatnějšími částmi nařízení pro řešení v úvodu zmíněného modelového příkladu jsou články 3, 4 a 6. Článek 3 nařízení stanoví možnost volby práva. Strany si dané právo musí stanovit výslovně nebo tato volba musí jasně vyplývat z ustanovení smlouvy nebo okolností případu. Učinit tak mohou jak pro celou smlouvu, tak i pro určitou část. Změnu volby práva mohou strany uskutečnit kdykoliv.⁵⁰ Nicméně pokud takto strany učiní ve spotřebitelské smlouvě, nesmí být

---

⁴⁵ Čl. 29 nařízení Řím I.

⁴⁶ ROZEHNALOVÁ: *Mezinárodní právo soukromé*, s. 59.

⁴⁷ Tamtéž, s. 59-60.

⁴⁸ Tamtéž, s. 66.

⁴⁹ Tamtéž, s. 68.

⁵⁰ Čl. 3, odst. 1, 2 nařízení Řím I.

v důsledku toho spotřebitel zbaven ochrany, která by mu byla poskytnuta dle právního řádu, který by byl rozhodným právem, pokud by k volbě práva nedošlo⁵¹ (tzv. imperativní normy).

Článek 4 se zabývá obecně rozhodným právem při neexistenci volby práva (článek 3), kdy dle prvního odstavce „a) smlouva o koupi zboží se řídí právem země, v níž má prodávající obvyklé bydliště“. Totéž pravidlo platí i u smlouvy o poskytování služeb (písm. b).⁵² Rozbor pravidel pod dalšími písmeny tohoto odstavce (věcné právo k nemovitosti, franšizová smlouva...) je nad rámec této práce.

Článek 6, který se zabývá spotřebitelskými smlouvami, je k článku 4 ve vztahu speciality. Aby byl článek 6 aplikován, musí být splněny podmínky v odstavci 1. Konkrétně jde o tři podmínky: 1) smlouva musí být uzavřena „fyzickou osobou za účelem, který se netýká její profesionální nebo podnikatelské činnosti“ (tedy spotřebitelem), a to 2) „s jinou osobou, která jedná v rámci výkonu své profesionální nebo podnikatelské činnosti“ (tedy podnikatelem), pokud 3) „a) obchodník provozuje svou profesionální nebo podnikatelskou činnost v zemi, kde má spotřebitel své obvyklé bydliště, nebo b) se jakýmkoli způsobem taková činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této země zaměřuje“ a 4) „smlouva spadá do rozsahu této činnosti“. Důsledkem aplikace tohoto článku je skutečnost, že smlouva se řídí právem země, v níž má spotřebitel obvyklé bydliště.⁵³

Více k definicím spotřebitele a podnikatele bylo uvedeno v první kapitole (konkrétně podkapitoly 1.1 a 1.2). Co se týče provozování činnosti v zemi, kde má spotřebitel své obvyklé bydliště, nejedná se o nijak složitý interpretační problém, kterému by bylo třeba věnovat více pozornosti. Například v *Gonallier de Tugny vs. Hertz Alisa Car Rental* si francouzský občan půjčil auto ve francouzské pobočce německé společnosti Hertz Alisa Car Rental. Německá společnost tedy provozuje činnost ve Francii, kde si pan Gonallier půjčil auto, a článek 6 se na tento případ tedy aplikoval.⁵⁴

Složitější otázkou je, kdy jde v praxi o zaměření činnosti podnikatele v zemi, ve které má spotřebitel obvyklé bydliště. Jak píše ve svém článku Tomáš Břicháček, v tomto případě podnikatel neprovozuje svou činnost v České republice, ale určitým způsobem se na dálku orientuje na českou klientelu. Může tak činit různou formou reklamy nebo přímo zasláním nabídek (např. letáků).

---

⁵¹ Čl. 6 odst. 2 nařízení Řím I.

⁵² Čl. 4 odst. 1 nařízení Řím I.

⁵³ Čl. 6 nařízení Řím I.

⁵⁴ MAGNUS, *Rome I Regulation*, s. 474.

Toto pravidlo pod písmenem b) se zaměřuje především na smlouvy uzavřené distančním způsobem, konkrétně přes internet. Má tedy pokrýt situace, kdy podnikatel neprovozuje svou činnost přímo v zemi spotřebitele, nicméně mu jiným způsobem dává o sobě vědět, například prostřednictvím webové stránky. Různé webové stránky jsou obecně přístupné po celém světě, což může způsobit, že s podnikatelem uzavře smlouvu spotřebitel, na jehož zemi podnikatel svou činnost vůbec necílí. Spotřebitel tím riskuje použití cizího práva, navíc často musí za zboží zaplatit předem. I při internetovém obchodu by měl být spotřebitel jako slabší strana chráněn, a to i kvůli tomu, že podnikatel je v jednodušší pozici, pokud dojde k soudnímu sporu v jiném státě, který se řídí jiným právem.⁵⁵

Otázkou zaměření činnosti využitím internetové stránky se mimo Soudního dvora EU zabývaly i některé národní soudy. Německý soud v Drážďanech například tvrdí, že přístupnost webových stránek v dané zemi znamená zaměření činnosti podnikatele na tuto zemi, pokud podnikatel explicitně na této stránce neuvede, že vylučuje danou zemi ze zaměření své činnosti. Nizozemský soud se vyjádřil v tom smyslu, že přístupnost webových stránek je zaměřením činnosti podnikatele na Nizozemí, pokud z textu na internetových stránkách nevyplývá něco jiného.⁵⁶

Evropská komise a Rada se k dané otázce při přijetí nařízení Brusel I vyjádřila v tom směru, že pouhá dostupnost internetových stránek není dostatečná. Důležité je zejména to, aby stránky vybízely k uzavírání smluv a aby tyto smlouvy byly na této stránce také nakonec uzavřeny. Co se týče samotného zaměření na zemi, ve které má spotřebitel bydliště, prohlášení pouze obsahuje, že použitý jazyk a měna nejsou rozhodujícími faktory. O dalších faktorech ovšem mlčí.⁵⁷

Soudní dvůr EU se k výkladu „zaměření činnosti podnikatele na stát spotřebitelova bydliště“ vyjádřil v rozsudku *Peter Pammer proti Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a Hotel Alpenhof GesmbH proti Oliveru Hellerovi*. Soudní dvůr řekl, že musí existovat určité indicie prokazující, že podnikatel byl připraven uzavřít smlouvy se spotřebiteli, kteří mají bydliště v daném členském státě, tedy mimo jeho sídlo podnikání.⁵⁸ Takovými indiciemi jsou různé „výslovné projevy vůle oslovit zákazníky z takového členského státu“⁵⁹, a to i „vynaložení nákladů na službu sponzorovaných odkazů u provozovatele internetového vyhledavače za účelem usnadnění

---

⁵⁵ MAGNUS, Rome I Regulation, s. 474-475.

⁵⁶ Tamtéž, s. 475.

⁵⁷ Tamtéž, s. 476-477.

⁵⁸ Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 7. prosince 2010, *Peter Pammer proti Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a Hotel Alpenhof GesmbH proti Oliveru Hellerovi*, C-585/08 a C-144/09, bod 76.

⁵⁹ Tamtéž, bod 80.

*přístupu spotřebitelů s bydlištěm v různých členských státech na stránku podnikatele*⁶⁰. Jako další může dle výčtu Soudního dvora napovědět „*uvedení telefonického spojení s mezinárodní předvolbou, použité jiného jména domény prvního řádu, než je doména členského státu, ve kterém má podnikatel sídlo, (...), nebo použití takových neutrálních jmen domén prvního řádu, jako je například „.com“ nebo „.eu“, (...) jakož i uvedení mezinárodní klientely*“.⁶¹ Co se týče jiného jazyka nebo měny, nemusí se jednat o podstatné faktory, a to zejména tehdy, pokud jde o jazyk obvykle používaný ve státě, ze kterého podnikatel provozuje svou činnost – pokud má například podnikatel sídlo v Německu a spotřebitel bydliště v Rakousku, v obou zemích se používá německý jazyk a euro, tedy tyto indicie nebudou brány v úvahu při posouzení zaměření činnosti. Pokud se ovšem jedná o jiný jazyk a měnu, může být tato skutečnost brána jako zaměření činnosti podnikatele na jiné členské státy.⁶² Zejména tedy pokud zákazník může přepínat na stránce mezi různými jazyky, lze uvažovat o tom, že se podnikatel zaměřuje na země, jejichž „vlajčky“ jsou v menu uvedeny u volby jazyka. Stejně tak pokud je možnost nákupu v eurech, nejedná se primárně o zásadní faktor vzhledem k existenci eurozóny, nicméně nabídka v národní měně státu spotřebitele může být faktorem určujícím zaměření činnosti.⁶³

Například rakouský soud dospěl k názoru, že samotné použití mezinárodní předvolby u telefonního čísla znamená zaměření německé společnosti na rakouské zákazníky; stejně tak určil německý soud u francouzské společnosti, že navíc u zaměstnance bylo uvedeno německé číslo – tato rozhodnutí nebyla evropským soudem zkritizována.⁶⁴

Internetová stránka, která je aktivní ve členském státě⁶⁵, může teoreticky znamenat zaměření činnosti podnikatele na tento stát. Například pokud je stránka vedená ve švédštině, bude jistě zaměřena na Švédsko, nikoliv na Španělsko. Na druhou stranu nelze učinit tak snadný závěr, pokud se jedná o anglický jazyk, který je obecně přijímaný jako mezinárodní. V takovém případě pouhá dostupnost stránek není dostatečná.⁶⁶

Pokud se na smlouvu aplikuje článek 6, bude se (v případě nevyužití institutu volby práva) řídit právem členského státu, ve kterém má spotřebitel bydliště. Pokud si strany právo zvolí,

---

⁶⁰ Peter Pammer a Hotel Alpenhof GesmbH, bod 81.

⁶¹ Tamtéž, bod 83.

⁶² Tamtéž, bod 84.

⁶³ MAGNUS, *Brussels Ibis Regulation*, s. 491-492.

⁶⁴ MAGNUS, *Rome I Regulation*, s. 478.

⁶⁵ Aktivní v tom smyslu, že vybízí zákazníky k uzavírání smluv a tyto smlouvy zde mohou být i reálně uzavřeny.

⁶⁶ MAGNUS, *Brussels Ibis Regulation*, s. 488-489.

spotřebitel i tak nesmí být zbaven ochrany, kterou mu poskytuje jeho domácí právo (resp. tedy právo členského státu, ve kterém má bydliště).⁶⁷

2.3 Obvyklé bydliště

Jak bylo výše zmíněno, při aplikovatelnosti článku 6 se bude smlouva posuzovat podle práva země, ve které má spotřebitel obvyklé bydliště. Obecně, osoba fyzická, která nejedná při výkonu své podnikatelské činnosti, má obvyklé bydliště tam, kde má svůj domov a kde obvykle žije.⁶⁸ Přesná legální definice pojmu bydliště fyzické osoby v mezinárodním právu soukromém neexistuje, na druhou stranu ani taková není zapotřebí. Pro mezinárodní právo soukromé je důležité stanovení zejména kolizní normy, na základě které bude tento pojem definován. Každý stát vykládá tento pojem svými pravidly; zda má tedy fyzická osoba bydliště v místě soudu, se rozhodne podle právního řádu tohoto státu (dle legis fori).⁶⁹

V českém právním řádu je pojem bydliště fyzické osoby definován judikaturou jako obec, kde daná osoba bydlí s úmyslem se zde trvale zdržovat. Například jde o situaci, kdy má daná osoba v místě byt, rodinu nebo práci a zároveň zde bydlí. Krátkodobé pobyty jinde jako například hospitalizace v nemocnici nebo studium do této definice nezapadá. Odlišným pojmem je trvalý pobyt, který je instrumentem správního práva sloužícím k evidenci obyvatel; jedinec tedy může mít trvalý pobyt v Prostějově (je v evidenci), ale bydliště v Olomouci (má zde byt, práci a úmysl trvale se zde zdržovat). Vzhledem k různým interpretacím tohoto institutu v různých právních řádech členských států je zároveň možné, aby osoba měla bydliště na více místech současně.⁷⁰

Nařízení Řím I naopak upravuje obvyklé bydliště právnických osob v článku 19, dle kterého „*se za obvyklé bydliště obchodní společnosti, sdružení nebo právnické osoby považuje místo jejich ústřední správy*“⁷¹, u podnikající fyzické osoby je to pak hlavní místo jejího podnikání.⁷² Pokud ovšem uzavře smlouvu pobočka nebo jiná provozovna, je bydlištěm právě tato pobočka.⁷³

Pro srovnání, nařízení Brusel I bis taktéž ponechává definici bydliště fyzické osoby na lex fori; pokud ovšem nemá daná osoba bydliště v členském státě, kde byl návrh podán, posoudí soud

---

⁶⁷ MAGNUS, *Brussels Ibis Regulation*, s. 481.

⁶⁸ ROZEHNALOVÁ: *Mezinárodní právo soukromé*, s. 112.

⁶⁹ PFEIFFER: *Kritérium obvyklého pobytu*, s. 39.

⁷⁰ Tamtéž, s. 43.

⁷¹ Čl. 19 odst. 1 nařízení Řím I.

⁷² Tamtéž.

⁷³ Čl. 19 odst. 2 nařízení Řím I.

bydliště v jiném členském státě podle práva tohoto jiného členského státu.⁷⁴ Právnícké osoby potom mají bydliště v místě, kde mají sídlo, ústředí nebo hlavní provozovnu.⁷⁵ Pravidla se v nařízeních tedy příliš neodlišují.

2.4 Imperativní normy

Nicméně i když rozhodným právem pro závazek bude cizí právo, mohou být v konkrétním případě použity imperativní předpisy (nutně použitelné předpisy), například vlastního právního řádu.⁷⁶ Imperativní ustanovení jsou upravena také v nařízení Řím I, dle kterého jsou to „*ustanovení, jejichž dodržování je pro stát při ochraně jeho veřejných zájmů, jako např. jeho politického, společenského a hospodářského uspořádání zásadní do té míry, že se vyžaduje jejich použití na jakoukoliv situaci, která spadá do jejich oblasti působnosti, bez ohledu na právo, které by se jinak na smlouvu podle tohoto nařízení použilo.*“⁷⁷ Zároveň tím není dotčeno použití imperativních norem práva země soudu. Další právní řád, jehož nutně použitelné předpisy mohou být použity, je právní řád místa, kde byly plněny povinnosti ze smlouvy.⁷⁸ Může jít tedy o normy, které jsou součástí rozhodného práva, dále normy právního řádu místa soudu, případně i normy třetích států.⁷⁹

Těmito normami jsou v českém právním řádu například ochrana hospodaření devizami, ochrana hospodářské soutěže, minimální délka výpovědní lhůty, normy upravující nájemní smlouvu nebo právě ochrana spotřebitele.⁸⁰

---

⁷⁴ Čl. 62 odst. 1, odst. 2 nařízení Brusel I bis.

⁷⁵ Čl. 63 odst. 1 nařízení Brusel I bis.

⁷⁶ V modelových příkladech této práce budou pravděpodobně použity pouze imperativní předpisy *lex fori*.

⁷⁷ Čl. 9 odst. 1 nařízení Řím I.

⁷⁸ Čl. 9, odst. 2, 3 nařízení Řím I.

⁷⁹ ROZEHNALOVÁ: *Mezinárodní právo soukromé*, s. 122-123.

⁸⁰ KUČERA: *Mezinárodní právo soukromé*, s. 230.

3 Příslušnost a Brusel I bis

Nařízení Brusel I bis má za úkol unifikovat procesní otázky evropského mezinárodního práva soukromého. Konkrétně upravuje otázky pravomoci/příslušnosti soudů členských států, předběžné opatření, uznání a výkon rozhodnutí a další.⁸¹

Toto nařízení má tedy především zajistit jednotný přístup k soudům členských států bez ohledu na státní příslušnost (kritérium bydliště, viz kapitola 2.3), zajistit jednotné nakládání s rozhodnutími, smíry a veřejnými listinami, respektovat probíhající řízení v jiných státech a zajistit jednotnou interpretaci.⁸²

3.1 Působnost nařízení

Stejně jako u nařízení Řím I v předchozí kapitole můžeme rozlišovat působnost věcnou, časovou, personální a teritoriální. Věcná působnost je stanovena v článku 1 nařízení, který říká, že „*Toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Nevztahuje se zejména na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci.*“⁸³ Ve druhém odstavci je pak negativní vymezení, na základě kterého se nařízení nepoužije na věci osobního stavu, způsobilost fyzických osob, majetková práva plynoucí z manželských a obdobných vztahů, insolvenční řízení, sociální zabezpečení, rozhodčí řízení, vyživovací povinnosti, závěti a dědění.⁸⁴

Přesto termín „věci občanské a obchodní“ může způsobit interpretační problémy. K této věci se vyjádřil i Soudní dvůr, který řekl, že „*úmluva se používá bez ohledu na druh soudu, kterému je věc předložena*“ a je „*důležité nevykládat znění tohoto ustanovení jako pouhý odkaz na vnitřní právo toho či ono smluvního státu*“. Dle ESD nelze tento výraz interpretovat pouze jako „*rozdělení příslušnosti mezi různými druhy soudů existujících v určitých členských státech*“. Naopak je nutné jej vykládat ve světle cílů a systému úmluvy (nařízení) a z hlediska obecných zásad. Dále se ESD vyjádřil k otázce sporů mezi veřejným orgánem a osobou podle soukromého práva: i když takové kauzy „*mohou spadat do působnosti úmluvy, není tomu tak v případě, kdy veřejný orgán jedná při výkonu svých pravomocí*“.⁸⁵ Zásadní je tedy určit předmět věci a povahu právního vztahu a na základě toho určit, zda se bude na případ aplikovat nařízení Brusel I bis či nikoliv.

---

⁸¹ ROZEHNALOVÁ: *Mezinárodní právo soukromé*, s. 206.

⁸² Tamtéž, s. 207.

⁸³ Čl. 1 odst. 1 nařízení Brusel I bis.

⁸⁴ Čl. 1 odst. 2 nařízení Brusel I bis.

⁸⁵ ESD: Rozsudek ze dne 14. října 1976, *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG proti Eurocontrol*, 29/76.

Časová působnost nařízení Brusel I bis je stanovena v článku 81, kde je určeno, že se jeho ustanovení použije na případy ode dne 10. ledna 2015, s výjimkou článků 75 a 76 – ty se totiž aplikují již od 10. ledna 2014. Nařízení časově navazuje na nařízení Brusel I.

Teritoriální a personální působnost není explicitně určena, nicméně jak je řečeno v úvodu nařízení, „*je nezbytné, aby existoval vztah mezi řízeními, na něž se toto nařízení uplatňuje, a územím členských států*“ a „*společná pravidla pro určení příslušnosti [by se] měla uplatňovat v případech, kdy má žalovaný bydliště v členském státě*“. Z toho lze vyvodit, že nařízení se uplatní v případech rozhodnutí soudů členských států u osob (právnických i fyzických), které mají bydliště v členském státě.⁸⁶

3.2 Příslušnost

Příslušnost je v nařízení široce řešena v člancích 4 až 28. Dle obecných ustanovení mohou být „*osoby, které mají bydliště v některém členském státě, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu*“.⁸⁷ Nařízení ovšem neurčuje konkrétní příslušný soud ve státě bydliště žalovaného. Ten se určuje dle národního práva.⁸⁸ I v případě, že žalovaný bydliště v některém z členských států nemá, může být nařízení aplikováno za podmínek článků 18 odst. 1, 21 odst. 2, 24 a 25; jinak se příslušnost soudů určuje podle vlastních předpisů členského státu.⁸⁹

Ve čtvrtém oddíle je pak upravena příslušnost u spotřebitelských smluv. Článek 17 a následující se aplikují, pokud půjde o věc týkající se smlouvy uzavřené spotřebitelem⁹⁰ a pokud je smlouva uzavřena s podnikatelem⁹¹, který provozuje svou činnost ve členském státě, ve kterém má spotřebitel bydliště, nebo se na tento členský stát svou činností zaměřuje s tím, že smlouva spadá do rozsahu těchto činností. Konkrétněji k zaměření činnosti na stát, kde má spotřebitel bydliště viz podkapitola 2.2. Také je důležité zmínit, že pokud podnikatel nemá bydliště v některém z členských států, nicméně má zde pobočku, zastoupení nebo jinou provozovnu, je s ním ve sporech zacházeno tak, jako by měl bydliště v tomto členském státě.⁹² Na rozdíl od písmen a) a b) jde o všechny (ostatní) typy smluv a jedinou podmínkou je, že musí jít o zaměření činnosti podnikatele.⁹³

---

⁸⁶ Preambule nařízení Brusel I bis.

⁸⁷ Čl. 4 odst. 1 nařízení Brusel I bis.

⁸⁸ MAGNUS, *Brussels Ibis Regulation*, s. 108.

⁸⁹ Čl. 6 odst. 1 nařízení Brusel I bis.

⁹⁰ Definice spotřebitele dle nařízení Brusel I bis viz kapitola 1.1 Spotřebitel.

⁹¹ Definice podnikatele dle nařízení Brusel I bis viz kapitola 1.2 Podnikatel.

⁹² Čl. 17 odst. 1 písm. c), odst. 2 nařízení Brusel I bis.

⁹³ MAGNUS, *Brussels Ibis Regulation*, s. 480.

Pravidlo pod písmenem c) je tedy aplikovatelné na všechny typy smluv mimo pojistných, což znamená, že se netýká pouze kupní smlouvy, ale například i smluv zprostředkovatelských, které nejspíše spotřebitelé uzavírají s e-shopy AliExpress a Wish (viz následující kapitola).⁹⁴

Využití článku 17 připadá v úvahu ještě ve dvou dalších případech, a to pod písmeny a) koupě movitých věcí na splátky a b) půjčky návratné ve splátkách⁹⁵, nicméně tyto body jsou tematicky nad rámec praktické části této diplomové práce, a proto na tomto místě nebudou více rozebírány.

Další důležité pravidlo je stanoveno v článku 18 odst. 1, který se dle článku 6 použije i v případě, že žalovaný nemá bydliště v některém z členských států. Konkrétně jde o možnost spotřebitele podat žalobu proti podnikateli jak v místě bydliště tohoto podnikatele, tak i u soudu v místě, kde má spotřebitel své bydliště. Smluvní partner možnost výběru nemá, musí spotřebitele žalovat v místě jeho bydliště.⁹⁶ V konečném důsledku to znamená, že spotřebitel s domicilem v České republice může zažalovat podnikatele se sídlem v Číně u českého soudu. Následujícím ustanovením důležitým pro spotřebitele je článek 19, dle kterého je možné po vzniku sporu uzavřít dohodu, na jejímž základě bude moci zahájit řízení i u jiných soudů, než dle článku 18.⁹⁷

Na prorogační dohody taktéž dopadá směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, dle které je zakázáno zbavit spotřebitele práva podat žalobu nebo předkládat spor pouze rozhodčímu soudu, na který se nevztahují ustanovení právních předpisů atd.⁹⁸ Soudní dvůr v této problematice také několikrát rozhodoval a vyslovil například názor, že ujednání o místní příslušnosti mimo bydliště spotřebitele je nekalým ujednáním, jelikož pokud se případ rozhoduje v místě domicilu podnikatele, vyvolává to značnou nerovnováhu práv zejména tím, že spotřebitel musí vynaložit nemalé finanční prostředky na takový soudní spor mimo jeho bydliště. Následně také určil, že soud může vyslovit nekalost takového ujednání i bez návrhu stran.⁹⁹

---

⁹⁴ MAGNUS, *Brussels Ibis Regulation*, s. 482.

⁹⁵ Čl. 17 odst. 1 písm. a), b) nařízení Brusel I bis.

⁹⁶ Čl. 18 odst. 1, 2 nařízení Brusel I bis.

⁹⁷ Čl. 19 nařízení Brusel I bis.

⁹⁸ Příloha Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách.

⁹⁹ ROZEHNALOVÁ: *Mezinárodní právo soukromé*, s. 281.

4 Charakteristika čínských e-shopů AliExpress a Wish

Společnosti AliExpress a Wish, které jsou v České republice čím dál více oblíbenější¹⁰⁰ a které jsem si vybrala pro modelové příklady této diplomové práce, si jsou v mnohém podobné a v mnoha zásadních věcech se naopak velmi odlišují. V této kapitole blíže popíši oba obchody z hlediska uvedené definice podnikatele v první kapitole a dále charakterizují jejich obchodní podmínky.

4.1 Právní povaha AliExpress a Wish

AliExpress i Wish jsou internetové portály na webových stránkách i mobilní aplikace, které nabízejí zboží od čínských prodejců. Zatímco AliExpress je dle mého názoru na první pohled vizuálně více designován jako e-shop (vlevo přehled kategorií, na hlavní stránce oblíbené produkty), Wish je spíše zaměřen na zákazníky, kteří používají mobilní aplikaci a prohlížejí si (hezké) obrázky produktů. Tedy na AliExpress jdou zákazníci pravděpodobně rovnou nakupovat, zatímco na Wish se mohou rozhodnout až na základě prohlížení aplikace, jelikož na první pohled není vždy úplně poznat, že se jedná o e-shop. Nicméně se jedná pouze o moji domněnku založenou na osobní zkušenosti; jistě by se na toto téma dala zpracovat sociologická studie.

Právníkem osobu definuje Občanský zákoník tak, že je to „organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná.“¹⁰¹ Právníká osoba potom vzniká v den, kdy je zapsána do veřejného rejstříku.¹⁰² Společnost Alibaba, pod kterou spadá AliExpress, byla založena v Číně v roce 1999.¹⁰³ Společnost Context Logic Inc., která provozuje e-shop Wish, je registrována v Delaware v USA.¹⁰⁴ Z toho vyplývá, že jak AliExpress, tak i Wish jsou právní osoby dle českého práva. Dále můžeme říci, že obě společnosti jednají samostatně v rámci své podnikatelské činnosti (nabídka prodeje produktů na e-shopu) a činí tak soustavně s úmyslem dosažení zisku. Lze tedy uzavřít, že AliExpress i Wish jsou podnikateli podle definic v nařízeních, jde tedy konkrétně o osoby, které jednají v rámci výkonu své profesionální nebo

---

¹⁰⁰ Viz HORÁČEK, Filip. *Česko zaplavují levné balíky z Číny. Lákavá výjimka z DPH však skončí.* [online]. iDnes.cz, 4. června 2018 [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/cina-baliky-zasilky-dph-alibaba-aliexpress-4px-express.A180603_120303_ekonomika_fih>.

¹⁰¹ § 20 odst. 1 OZ.

¹⁰² § 126 odst. 1 OZ.

¹⁰³ *History and milestones* [online]. Alibaba Group [cit. 24. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://www.alibabagroup.com/en/about/history>>.

¹⁰⁴ *Kontakt* [online]. Wish [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://www.wish.com/contact>>.

podnikatelské činnosti (nařízení Řím I), nebo jinak jde o osoby, které profesionální nebo podnikatelskou činnost provozují (nařízení Brusel I bis).

AliExpress ani Wish nejsou prodejci zboží na svých platformách, ale jedná se spíše o zprostředkovatele služeb, alespoň tak to vyplývá z obchodních podmínek, které budou popsány v následujících podkapitolách.

Složitější otázkou tedy je, zda jsou podnikateli i prodejci využívající služeb AliExpress a Wish. Při zobrazení konkrétního zboží v mobilní aplikaci AliExpress není nikde uvedeno jméno prodejce, ani jiné bližší informace k tomu, s kým zákazník uzavírá smlouvu (viz příloha A). K dispozici jsou pouze zákaznické recenze ke zboží. Aplikace Wish na druhé straně uvádí název prodejce spolu s recenzemi zákazníků k jeho službám (příloha C a D). Nicméně ani zde nelze poznat jasné indicie, zda se jedná o podnikatele či soukromé osoby. Pro tuto práci ovšem předpokládáme, že se jedná o podnikatele.

AliExpress je dceřinou společností Alibaba.com, která se zaměřuje především na drobnější nákupy zákazníků, zatímco Alibaba nabízí prodej spíše většího množství zboží jednorázově.¹⁰⁵ Sídlo společnosti se mi na stránkách AliExpress ani Alibaba nepodařilo nalézt (k přehlednosti stránek pro běžného uživatele níže v podkapitole o obchodních podmínkách). Anglická Wikipedia uvádí jako sídlo Chang-čou v Čínské lidové republice¹⁰⁶, nicméně k této informaci není uveden žádný konkrétní zdroj.

Mnohem snazší je nalézt základní informace o e-shopu Wish, který je provozován společností ContextLogic Inc. registrovanou v Delaware ve Spojených státech amerických. Wish má sídlo v San Franciscu v Kalifornii. Zároveň existuje pobočka společnosti ContextLogic B.V. registrovaná v Nizozemí, která poskytuje služby pro evropské zákazníky.¹⁰⁷ Všechny tyto informace Wish uvádí na svých stránkách pod záložkou „Často kladené dotazy“.

4.2 Obchodní podmínky AliExpress

E-shop AliExpress sice uvádí ceny i v českých korunách a počítá s možností dopravy zboží do České republiky, stránky si lze ale prohlížet pouze v angličtině. K využívání služeb AliExpress je nutné se na tomto e-shopu zaregistrovat.

---

¹⁰⁵ *What's the difference between Alibaba.com and AliExpress.com?* [online]. Alibaba.com [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <https://service.alibaba.com/buyer/faq_detail/20328806.htm>.

¹⁰⁶ *Alibaba Group* [online]. Wikipedia. The Free Encyclopedia [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <https://en.wikipedia.org/wiki/Alibaba_Group>.

¹⁰⁷ *Kontakt* [online]. Wish [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://www.wish.com/contact>>.

Dohledat obchodní podmínky AliExpressu není vůbec jednoduchý úkol. Pod „Buyer protection“ se nachází pouze pár bodů, jak postupovat v případě, že když zákazník požaduje vrácení peněz. Když má spotřebitel štěstí, dostane se postupně přes několik odkazů na novou webovou stránku¹⁰⁸, kde se nachází pravidla pro všechny oblasti všech společností spadající pod Alibaba Group.

Přesto ani tato platforma není přehledná, a je proto velice obtížné najít aktuální obchodní podmínky, které se vztahují na zákazníka AliExpress. Obecně to působí dojmem, jako by společnost chtěla, aby pravidla nebyla lehce dohledatelná, což tedy nepůsobí věrohodně. Nakonec jsem dohledala pravidla v dokumentu „Alibaba.com Transaction Dispute Rules“, která by se podle článku 2 v případě sporu mezi kupcem a prodejcem měla použít. Nicméně se jedná spíše o „procesní pravidla“, dle kterých se Alibaba snaží urovnat spor mezi stranami (obě strany musí poskytnout důkazy, řešení nejpozději do 30 dnů od dodání zboží atd.).¹⁰⁹

Dalšími dohledatelnými dokumenty, a pravděpodobně více relevantními, jsou „Terms of Use“ a „Transaction Services Agreement“. Základními pravidly jsou (pravděpodobně) Terms of Use, kde AliExpress (nepřímo) uvádí¹¹⁰, že zákazníci z Evropské unie při registraci uzavírají smlouvu s Alibaba.com Singapore E-Commerce Private Limited. Dále AliExpress uvádí, že všechny stránky Alibaba.com jsou elektronickým prostředkem pro výměnu informací mezi kupujícím a prodejcem o produktech a službách; zákazníci musí vzít na vědomí, že zde existuje riziko podvodného prodejce a Alibaba za to nepřijímá žádnou zodpovědnost (stejně tak není odpovědná za kvalitu výrobků či služeb atp.). Zároveň je v těchto podmínkách stanoveno, že tato smlouva se řídí právem Hong Kongu, pokud se jedná o smluvního partnera Alibaba.com Hong Kong Limited nebo Alibaba.com Singapore E-Commerce Private Limited,¹¹¹ zároveň je stanovena příslušnost soudů k projednávání sporů z této smlouvy, a to soudy v Hong Kongu.¹¹²

---

¹⁰⁸ <https://rule.alibaba.com>.

¹⁰⁹ *Alibaba.com Transaction Dispute Rules* [online]. Alibaba.com [cit. 26. října 2019]. Dostupné na <<https://rule.alibaba.com/rule/detail/8882.htm?spm=a271m.8038972.1999288231.1.62bc6d82BQFmrt>>.

¹¹⁰ Resp. se jedná o zbytkovou kategorii zemí; Čína spadá pod Chang-Čou Alibaba Advertising Co., LTD, Hong Kong a Macau pod Alibaba.com Hong Kong Limited, „relevantní jurisdikce“ (Rusko, Ázerbájdžán, Arménie, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldávie, Turkmenistán, Tádžikistán a Uzbekistán) pod AliExpress Russia Holding Private Limited. Zbylé země spadají pod Alibaba.com Singapore E-Commerce Private Limited.

¹¹¹ Smlouvy se smluvními partnery Chang-Čou Alibba Advertising Co., LTD se řídí právem Číny a příslušné soudy jsou v Chang-Čou; smlouvy zákazníků s AliExpress Russia Holding PTE LTD. se řídí právem Ruské federace a příslušnými jsou soudy v Rusku.

¹¹² *Terms of Use* [online]. Alibaba.com [cit. 27. října 2019]. Dostupné na <<https://rule.alibaba.com/rule/detail/2041.htm>>.

Dalšími podmínkami jsou Transaction Services Agreement. Tento dokument upravuje podmínky online (finančních) transakcí na webových stránkách Alibaba, včetně AliExpress. Pokud zákazník pochází z jiné země než z Číny, uzavírá tuto smlouvu opět s Alibaba.com Singapore E-Commerce Private Limited. Zároveň je zde určeno, že online transakce probíhá pouze mezi prodejcem a kupujícím, AliExpress (Alibaba) v tomto vztahu nijak nefiguruje. Zákazník se taktéž zavazuje, že přijímá cenu, která je v aplikaci uvedena, a takovou také zaplatí. Alibaba poskytuje danou službu „*tak, jak je přístupná a se všemi jejími chybami*“ a nezaručuje, že se nebudou vyskytovat problémy nebo výpadky sítě. Registrovaní uživatelé jsou sami zodpovědní za své rozhodování na této platformě a sami nesou následky tohoto jednání. Dále Alibaba opět důrazně (capslockem) odmítá svoji odpovědnost za jakékoliv škody. I v těchto podmínkách je stanovené právo, kterým se smlouva řídí, a to opět právem Hong Kongu.¹¹³

Co je zajímavé na Transaction Services Agreement, že je zde upraven také průběh sporu mezi kupcem a prodejcem. Pokud rozepří nevyřeší strany přátelským smírem, předloží strany věc Alibaba.com k rozhodnutí. Když některá ze stran s tímto rozhodnutím nebude souhlasit, může do 20 dnů podat návrh na arbitráž k The Hong Kong Arbitration Centre; pokud tak ani kupující, ani prodejce neučiní, je rozhodnutí Alibaba.com finálním a závazným. Stejně tak spory mezi registrovaným uživatelem a Alibaba.com rozhoduje The Hong Kong Arbitration Centre, a to prostřednictvím telefonátu, online, nebo písemně; náklady řízení hradí strana, která prohraje spor.¹¹⁴

Obecně tedy lze říci, že skrze obchodní podmínky se AliExpress prezentuje pouze jako zprostředkovatel pro prodejce a kupující. Zároveň si vyhrazuje určité pravomoci při řešení sporu mezi těmito stranami, zejména pravomocné rozhodnutí, pokud nedojde k arbitráži v Hong Kongu. Nejvíce znepokojující je téměř nemožnost najít všechna tato pravidla, která jsou uložena na nepřehledných stránkách. Navíc si uživatel musí pročíst hned několik dokumentů. Dle mého názoru se nejedná o příliš „user friendly“ systém pro běžného (nejen) českého spotřebitele, který se ve stanovených pravidlech určitě nemůže vyznat.

Pro dokreslení komplikovanosti pravidel: ačkoliv se (v mnou nalezených) několika dokumentech s obchodními podmínkami nic nepíše o možnosti vrácení zboží do čtrnácti dnů či jiné ochraně spotřebitele, která odpovídá evropským předpisům, při rozkliknutí konkrétního zboží

---

¹¹³ *Transaction Services Agreement* [online]. Alibaba.com [cit. 27. října 2019]. Dostupné na <<https://rule.alibaba.com/rule/detail/2054.htm>>.

¹¹⁴ Tamtéž.

je na stránce uvedena záložka s „šedesátidenní ochranou kupujícího“ (příloha B). V ní se uvádí, že prodejce se musí přizpůsobit pravidlům kupujícího, kdy například v prostoru EU existuje dvouletá záruka a právo na vrácení zboží bez udání důvodů do 14 dnů.¹¹⁵ Nicméně obchodní podmínky, jak jsem zmínila, tato pravidla neobsahují. V takovém případě bychom totiž mohli i určit zaměření činnosti AliExpress na členské státy EU (viz dále modelový příklad A).

Ačkoliv se tedy AliExpress prezentuje jako třetí nezainteresovaná strana, která pouze nabízí fórum pro online transakce, poskytuje službu svým zákazníkům (kupujícím – většinou pravděpodobně spotřebitelům a prodejcům, kteří na tomto místě nabízejí své zboží), se kterými také uzavírá smlouvu při jejich registraci do systému. Snaha zůstat na základě obchodních podmínek stranou konkrétním obchodům je spíše cesta, jak se vyhnout jakékoliv zodpovědnosti než reálnému stavu věcí.

4.3 Obchodní podmínky Wish

Přestože je jinak aplikace Wish přeložena do českého jazyka, obchodní podmínky (Terms of Use) jsou k dohledání pouze v angličtině. V Preambuli je uvedeno, že tyto obchodní podmínky jsou určeny zákazníkům z Evropského hospodářského prostoru, kteří uzavírají smlouvu s ContextLogic B.V.¹¹⁶

Hned v první části (1. Parties) je zdůrazněno, že aplikace pouze umožňuje hledat produkci od prodejců, tj. že samotná kupní smlouva je uzavřena mezi prodejcem a kupujícím, nikoliv mezi ContextLogic a kupujícím. Wish tedy deklaruje, že je pouze zprostředkovatelem potenciálního obchodu, kdy nabízí prodejcům inzerovat své produkty, a naopak kupujícímu možnost výrobky vyhledávat. Odpovědným za splnění smlouvy je prodejce, nikoliv e-shop.¹¹⁷

I když se Wish zbavuje odpovědnosti za naplnění kupní smlouvy, na druhou stranu nabízí kupujícím pomoc při řešení problémů s prodejcem, a to ať už vrácení zboží, peněz atp. Nicméně je zde opět zdůrazněno, že tyto věci je třeba požadovat po prodejci, nikoliv po Wish. Zároveň je v obchodních podmínkách uveden odkaz na platformu Evropské komise „Řešení sporů online“¹¹⁸, jejíž pomocí mohou zákazníci (spotřebitelé) vyřešit svůj problém s nákupem.¹¹⁹

---

¹¹⁵ *Money back guarantee* [online]. AliExpress [cit. 10. listopadu 2019]. Dostupné na <https://sale.aliexpress.com/__pc/v8Yr8f629D.htm?spm=a2g0o.detail.1000016.1.404225f7ych56d#origin>.

¹¹⁶ *Terms of Use* [online]. Wish [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://www.wish.com/eu-terms>>.

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ *Řešení sporů online* [online]. Evropská komise [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/index.cfm?event=main.home2.show&lng=CS>>.

¹¹⁹ *Kontakt* [online]. Wish [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://www.wish.com/contact>>.

Vrácení zboží (a peněz) je věnována na webových stránkách Wish speciální záložka, ale informace jsou opět v angličtině. Znovu je zde zopakováno, že Wish může zákazníkům pomoci s problémy s nákupem, nicméně spotřebitelé samozřejmě mohou jednat i sami s konkrétním prodejcem.¹²⁰

Zajímavé je, že podle obchodních podmínek mohou zákazníci do 14 dnů od obdržení zboží odstoupit od smlouvy (bez udání důvodu), což odpovídá i harmonizované evropské úpravě.¹²¹ Co se ovšem odlišuje, je úhrada dopravy. Pokud zákazník odstoupí od smlouvy a zboží bude již odesláno, musí kupující uhradit náklady za dopravu (tam i zpět). Naopak dle českého právního řádu spotřebitel hradí náklady na dopravu pouze tehdy, pokud ne zvolil nejlevnější variantu dodání zboží – i v tomto případě ale uhradí pouze rozdíl těchto dvou možností.¹²² Pokud zboží dorazí poškozené, jiné velikosti apod., stačí Wish zaslat dvě fotografie a zboží vrátit do 14 dnů od obdržení, kromě DVD disků, softwarů nebo osobních či hygienických potřeb. Pokud zboží nedorazilo vůbec, je možné do 30 dnů od avizovaného data dodání kontaktovat Wish.¹²³

Závěrem této podkapitoly mohu konstatovat, že oproti e-shopu AliExpress má Wish mnohem přehlednější a přístupnější informace pro běžného spotřebitele, zejména co se týče jeho práv na vrácení zboží a peněz. Wish se na jednu stranu zbavuje odpovědnosti za kvalitu produktů, na stranu druhou nabízí pomoc zákazníkům při vymáhání jejich práv. Stejně jako AliExpress totiž nabízí službu pro své zákazníky, a těžko může být tak nestranným pozorovatelem, což si pravděpodobně uvědomuje. Také není nijak náročné dohledat obchodní podmínky, které nejsou tak komplikovaně sepsány jako právě u AliExpress, tudíž by se v nich český zákazník se základní angličtinou mohl vyznat. Strategie Wish působí tak, že nemá zapotřebí své klienty nijak mást, nabízí přehledně pravidla na svých stránkách, a jakožto poskytovatel služby nabízí svou pomoc při řešení jakýchkoliv konfliktů.

Lze shrnout, že ačkoliv AliExpress i Wish mají stejnou náplň činnosti, tedy poskytování služeb ve formě zprostředkování nabídky a poptávky prodejců a kupujících, každý z nich ke svým zákazníkům přistupuje jiným způsobem. Byť si AliExpress vyhrazuje právo na řešení konfliktů

---

¹²⁰ *Podmínky vrácení* [online]. Wish [cit. 25. října 2019]. Dostupné na <https://www.wish.com/return_policy>.

¹²¹ § 1829 odst. 1 OZ: „Spotřebitel má právo odstoupit od smlouvy ve lhůtě čtrnácti dnů. Lhůta podle věty první běží ode dne uzavření smlouvy, a jde-li o a) kupní smlouvu, ode dne převzetí zboží, b) smlouvu, jejímž předmětem je několik druhů zboží nebo dodání několika částí, ode dne převzetí poslední dodávky zboží, nebo c) smlouvu, jejímž předmětem je pravidelná opakovaná dodávka zboží, ode dne převzetí první dodávky zboží.“

¹²² § 1832 odst. 2 OZ.

¹²³ *Podmínky vrácení*.

mezi stranami a může stáhnout nepoctivé prodejce z e-shopu, staví se do pozice třetí strany bez jakékoliv odpovědnosti k proběhlým transakcím. Na druhou stranu Wish zdůrazňuje, že není zodpovědný za kvalitu zakoupených výrobků, nicméně bere na sebe určitou míru odpovědnosti tím, že aktivně řeší spory mezi stranami tak, aby především spotřebitelé nebyli nijak oklamáni, což jistě souvisí i se zaměřením jejich činnosti na země Evropské unie.

5 Modelový příklad a jeho řešení

Jak jsem si stanovila v úvodu práce, v této části uplatním předchozí teoretické poznatky na modelových příkladech. V prvním případě paní Nováková zakoupila v e-shopu AliExpress dlouhé plesové šaty, které jí ale vůbec nesedí a jsou z nekvalitního materiálu. V druhém případě si pan Novotný objednal z e-shopu Wish přenosný voděodolný reproduktor, který dorazil s poškozeným obalem a nefunkční. V obou případech e-shopy odmítly vrátit peníze.

5.1 Příklad A – nákup z AliExpress

5.1.1 Rozhodné právo dle nařízení Řím I

První otázka, kterou je nutné v daném případě vyřešit, je, zda tento příklad spadá do kategorie spotřebitelských smluv dle nařízení Řím I, či nikoliv. Dále poté můžeme určit rozhodné právo pro tento konkrétní případ.

Další postup závisí na řešení několika problémů. Aby modelový příklad spadal pod čl. 6 nařízení Řím I, který upravuje spotřebitelské smlouvy, musí být AliExpress podnikatelem, paní Nováková spotřebitelem a dále „a) obchodník provozuje svou profesionální nebo podnikatelskou činnost v zemi, kde má spotřebitel své obvyklé bydliště, nebo b) se jakýmkoli způsobem taková činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této země zaměřuje a smlouva spadá do rozsahu této činnosti.“¹²⁴

Zda je AliExpress podnikatelem, bylo vyřešeno v předchozí páté kapitole. Paní Nováková si šaty zakoupila jako fyzická osoba proto, aby si je mohla obléci na maturitní ples svého syna. Naplňuje tedy definici spotřebitele, kterou jsme si stanovili v první kapitole, jelikož uzavřela smlouvu s podnikatelem (AliExpress), předmět smlouvy (šaty) potřebuje pro svou osobní potřebu (maturitní ples syna) a jedná mimo svou podnikatelskou, živnostenskou nebo jinou obdobnou činnost.

Zbývá tedy vyřešit otázku, zda AliExpress provozuje svou podnikatelskou činnost v zemi, kde má spotřebitel své obvyklé bydliště nebo se jakýmkoliv způsobem taková činnost na tuto zemi zaměřuje. AliExpress patří do skupiny Alibaba¹²⁵, která má sídlo v Chang-čou v Číně. Kancelář pro Německo, Rakousko, Švýcarsko, Turecko a Východní Evropu sídlí v Německu v Mnichově,¹²⁶

---

¹²⁴ Čl. 6 odst. 1 nařízení Řím I.

¹²⁵ *Businesses* [online]. Alibaba.com [cit. 26. října 2019]. Dostupné na <<https://www.alibabagroup.com/en/about/businesses>>.

¹²⁶ *Offices* [online]. Alibaba.com [cit. 26. října 2019]. Dostupné na <<https://www.alibabagroup.com/en/contact/offices>>.

nicméně se nejedná o sídlo společnosti. AliExpress tedy neprovozuje svou činnost v České republice, čímž první podmínka nebyla naplněna.

Dále by ale AliExpress mohl jakýmkoli způsobem zaměřovat svou činnost na Českou republiku. To můžeme určit podle pomocných vodítek uvedených v kapitole o nařízení Řím I, která stanovil svou rozhodovací činností Soudní dvůr EU.

E-shop AliExpress je pro českého zákazníka dostupný na www.aliexpress.com, tedy na webové stránce s neutrálním jménem domény prvního řádu. E-shop také ukazuje ceny zboží v českých korunách, nicméně stránka jako taková je v angličtině, čeština není dostupná. Žádné telefonní číslo s českou předvolbou není uvedeno, zákazník může e-shop v případě problému kontaktovat online. Dále se nedá říci, že by AliExpress projevoval vůli oslovovat české zákazníky, jelikož nijak necílí reklamy na české spotřebitele, a to ani například formou sponzorované reklamy na Facebooku či jiné sociální síti. Dalším možným vodítkem může být kancelář v Německu, která se zaměřuje na německé, rakouské, švýcarské, turecké a východoevropské zákazníky. Ačkoliv se pravděpodobně v kategorii „Východní Evropa“ počítá i s českými zákazníky, nejedná se dle mého názoru o explicitní zaměření činnosti na Českou republiku. Z webových stránek obchodníka není ani úplně jasné, co má tato kancelář vlastně na starosti.

Zdá se, že můžeme uzavřít, že AliExpress nezaměřuje svou činnost na spotřebitele v České republice, tedy na členský stát, ve kterém má paní Nováková bydliště. Článek 6 odst. 1 nařízení Řím I se tedy nepoužije.

Jak je uvedeno v článku 6 odst. 3 nařízení Řím I, pokud nejsou splněny podmínky v odst. 1, bude se postupovat dle článku 3, případně článku 4. Dle článku 3 se smlouva „řídí právem, které si strany zvolí.“¹²⁷ Jak je popsáno v podkapitole o obchodních podmínkách AliExpress, volba práva je právě v obchodních podmínkách učiněna, a to tak, že se smlouva a spory mezi kupujícími a prodejci řídí právem Hong Kongu. Na druhou stranu, pokud je AliExpress pouhým zprostředkovatelem kupní smlouvy, těžko může jako třetí strana určovat, jakým právem se bude řídit kupní smlouva. Tato volba práva je platná tedy pouze v případě, že kupní smlouva je uzavřena mezi paní Novákovou a Alibaba.

V takovém případě se smlouva bude konkrétně řídit podle „Sale of goods ordinance“. Tento hongkongský zákon má i svoji definici spotřebitele, kdy někdo jedná jako spotřebitel s druhou smluvní stranou, pokud smlouvu neuzavírá za účelem své podnikatelské činnosti, druhá strana

---

¹²⁷ Čl. 3 odst. 1 nařízení Řím I.

smlouvy tak naopak činí (tedy se jedná o podnikatele) a zboží, které je předmětem smlouvy, je určeno k osobnímu využití nebo spotřebě.¹²⁸ Paní Nováková této definici spotřebitele vyhovuje.

Dále je v tomto zákoně upraven institut „warranty“. Jde o dohodu ohledně zboží, které je předmětem smlouvy, ale s hlavním účelem smlouvy souvisí, a porušení této dohody dává právo druhé straně na náhradu škody, nicméně nesmí odmítnout zboží a odstoupit od smlouvy.¹²⁹

V zákoně je také upraven proces přijetí zboží kupujícím. Kupující zboží přijímá, jakmile tak řekne prodejci, nebo jakmile se zbožím po jeho doručení začne nakládat způsobem, který je v rozporu s vlastnictvím prodejce (tedy je z jeho jednání jasné, že se zbožím nakládá tak, jako že je již jeho vlastníkem). Kupující zároveň není povinen přijmout zboží, dokud nemá možnost si jej prohlédnout, aby zjistil, zda je v souladu se smlouvou. Tohoto práva se spotřebitel žádnou úmluvou nemůže vzdát.¹³⁰

Hongkongské právo tedy upravuje určitá práva spotřebitelů, kteří mají zejména právo se před přijetím zboží seznámit s jeho kvalitou. Z toho vyplývá, že spotřebitel má právo zboží odmítnout, pokud neodpovídá uzavřené smlouvě. Na základě toho by pravděpodobně paní Nováková měla nárok na zaslání nového výrobku. Nicméně tuto variantu bych volila spíše v případě, že by paní Novákové dorazilo poškozené zboží.

Další možností řešení, ke které se spíše přikláním, je, že by popis kvality šatů odpovídal ujednání, které souvisí s předmětem smlouvy („warranty“), a porušení tohoto ujednání znamená, že paní Nováková nemůže zboží odmítnout, nicméně má nárok na náhradu škody. Z popisu zboží se zdálo, že se jedná o kvalitnější materiál šatů, avšak realita tomu neodpovídá. Paní Nováková by měla mít nárok na náhradu škody z důvodu porušení záruky kvality.¹³¹ V praxi by například tedy mohla paní Nováková dostat zpět rozdíl mezi zaplacenou cenou šatů a reálnou hodnotou šatů.

Pokud je ovšem AliExpress skutečně jen zprostředkovatelem, volba práva v jeho obchodních podmínkách nemají na rozhodné právo vliv. V takovém případě se aplikuje článek 4 nařízení Řím I, kdy se použije právo země, ve které má prodávající obvyklé bydliště. Jelikož jsou prodejci inzerující své zboží na AliExpress především čínské společnosti, použilo by se čínské právo.

---

¹²⁸ Čl. 2A, odst. 1 Sale of goods ordinance (Cap. 26). Dostupné na <<https://www.elegislation.gov.hk/hk/cap26!en@1998-11-20T00:00:00>>.

¹²⁹ Čl. 2, odst. 1 Sale of goods.

¹³⁰ Čl. 37 odst. 1, 2 Sale of goods.

¹³¹ Čl. 55 odst. 3 Sale of goods.

Podle čínského zákona na ochranu spotřebitele prodejce ručí za kvalitu výrobku, pokud o jakýchkoliv vadách spotřebitel nevěděl.¹³² Pokud tedy kvalita není dostačující, má spotřebitel právo na odstoupení od smlouvy (vrácení zboží), nebo výměnu za nové či opravu výrobku.¹³³

Pro srovnání, pokud by se smlouva řídila českým právem, měla by paní Nováková jako spotřebitel větší paletu práv. Paní Nováková by měla právo na odstoupení od smlouvy do 14 dnů od převzetí šatů¹³⁴, a to bez udání důvodu, což by v takovémto případě pravděpodobně využila. Současně s tím by měla právo i na navrácení nákladů na dopravu.¹³⁵ Tato pravidla na ochranu spotřebitele by se dala využít jako imperativní normy, pokud by byl případ rozhodován před českým soudem. Jaký soud by byl k projednání věci příslušný viz následující podkapitola.

5.1.2 Příslušnost, nařízení Brusel I bis

Nyní je otázkou, jaký soud by byl příslušný k projednání případné žaloby paní Novákové. Nejprve přichází v úvahu aplikace nařízení Brusel I bis, díky kterému můžeme příslušnost soudu určit. Obecné pravidlo nařízení je, že osoby mohou být žalovány u soudů členského státu, ve kterém mají bydliště. V jiném členském státě mohou být žalovány jen za určitých pravidel stanovených nařízením. Pokud žalovaný nemá bydliště v některém z členských států, určuje se příslušnost podle vlastních právních předpisů členského státu až na výjimky (např. spotřebitelské smlouvy).

Oddíl o spotřebitelských smlouvách v nařízení se použije v případě, že jde o smlouvu, kterou spotřebitel uzavřel mimo svou podnikatelskou činnost, a pokud ji uzavřel s podnikatelem, který svou podnikatelskou činnost provozuje ve členském státě, ve kterém má spotřebitel bydliště, nebo se na tuto zemi se svou činností zaměřuje a smlouva spadá do rozsahu těchto činností. Jak bylo rozebráno v předchozí podkapitole, AliExpress se dle mého názoru svojí činností nezaměřuje na Českou republiku, resp. dané indicie tomu dostatečně nenasvědčují. Nařízení Brusel I bis se tedy dle mého názoru nepoužije a je třeba dále postupovat jinou cestou.

Jak již bylo zmíněno v kapitole o obchodních podmínkách AliExpress (resp. Alibaba), Alibaba si stanovuje pravomoc řešit spory mezi kupujícími a prodejci s tím, že pokud některá ze stran není spokojena s výsledkem, může se odvolat k The Hong Kong Arbitration Centre. Paní Nováková se již na AliExpress obrátila, jelikož nebyla spokojena s kvalitou šatů, nicméně e-shop její stížnosti nevyhověl a de facto dal za pravdu prodejci (tedy že vše proběhlo v pořádku

---

¹³² Článek 23 Law of the People's Republic of China on the Protection of Consumer Rights and Interests.

¹³³ Článek 24 Protection of Consumer Rights.

¹³⁴ § 1829 odst. 1 písm. a) OZ.

¹³⁵ § 1832 OZ.

a v souladu se smlouvou). Nyní by tedy paní Nováková mohla podat návrh k The Hong Kong Arbitration Centre, aby jejich spor rozhodl. Nicméně je otázkou, zda je tato „dohoda“ o příslušnosti platná a aplikovatelná. Navíc se nejedná o výběr sudiště, ale spíše o rozhodčí doložku.

Rozhodčí smlouvy se v českém právu řídí zákonem č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozhodčím řízení“). Podle tohoto zákona spotřebitel s podnikatelem nemohou rozhodčí smlouvu uzavřít.¹³⁶ Tato dohoda v obchodních podmínkách AliExpress je tedy z pohledu českého práva neplatná.

České soudy by měly pravomoc k rozhodnutí daného případu, pokud je místně příslušný soud na území České republiky podle procesních předpisů.¹³⁷ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“ nebo „OSŘ“), stanovuje, že *„k řízení je příslušný obecný soud účastníka, proti němuž návrh směřuje (žalovaného)“*.¹³⁸ Obecným soudem prodejce zboží nebo Alibaba (právnícké osoby) je *„okresní soud, v jehož obvodu má sídlo.“*¹³⁹ Sídlo Alibaba je v Číně (viz výše), sídlo většiny prodejců na AliExpress je s největší pravděpodobností také v Číně. Další možností určení příslušnosti je pravidlo, dle kterého je možné podat žalobu proti zahraniční osobě u soudu, v jehož obvodu má v České republice majetek¹⁴⁰ nebo kde má umístěn závod nebo organizační složku jejího závodu.¹⁴¹ Alibaba ani prodejci využívající služeb AliExpress ovšem žádný závod ani majetek v České republice nemají. Příslušné k rozhodování by tedy měly být čínské soudy.

Nyní přichází v úvahu otázka, zda není pro českého spotřebitele výhodnější podstoupit arbitráž v Hong Kongu než podávat žalobu u čínských soudů. Vzhledem k tomu, že dle obchodních podmínek by měla arbitráž fungovat především online, pravděpodobně se jedná o méně finančně nákladnou variantu než proces v Číně. Alibaba by zároveň mohla pomoci i při výkonu rozhodnutí. Ochrana spotřebitele sice není v Hong Kongu tak silná jako v České republice, nicméně paní Nováková by se mohla domoci náhrady škody z důvodu nedodržení kvality zboží. Další otázkou ovšem je, zda by toto rozhodnutí bylo v Číně vykonatelné.

---

¹³⁶ § 2 zákona o rozhodčím řízení.

¹³⁷ § 6 odst. 1 ZMPS.

¹³⁸ § 84 OSŘ.

¹³⁹ § 85 odst. 1 OSŘ.

¹⁴⁰ § 86 odst. 2 OSŘ.

¹⁴¹ § 86 odst. 3 OSŘ.

5.1.3 Shrnutí, závěry modelového příkladu

Paní Nováková si koupila na AliExpress dlouhé plesové šaty za 543,- Kč na maturitní ples svého syna. Za měsíc jí byly doručeny šaty z nekvalitního materiálu, které neodpovídaly popisu. Smlouva dle příkladu A se na základě volby práva v obchodních podmínkách Alibaba řídí právem Hong Kongu. Paní Nováková by měla mít nárok na náhradu škody, jelikož prodejce nedodržel záruku kvality zboží, která byla v popisku uvedena v aplikaci AliExpress. Nicméně tato volba je neplatná, pokud je AliExpress skutečně jen zprostředkovatelem a tím pádem nemůže určovat rozhodné právo mezi kupujícím a prodejcem. Rozhodným právem tedy spíše bude právo čínské, dle kterého má paní Nováková právo na odstoupení od smlouvy nebo na výměnu či opravu zboží.

Co se týče procesní stránky případu, nařízení Brusel I bis nelze aplikovat, jelikož Alibaba nemá bydliště ve členském státě, ve kterém má bydliště paní Nováková, ani se na tento stát (tedy Českou republiku) se svojí činností nezaměřuje. Dle obchodních podmínek (rozhodčí doložky) je k řešení sporu příslušné arbitrážní centrum v Hong Kongu, nicméně pokud kvalifikujeme příklad podle českého práva, takové ujednání se spotřebitelem je neplatné. V takovém případě by byl příslušným k řešení čínský soud. Je tedy otázkou, zda pro paní Novákovou není vhodnější obrátit se spíše na arbitrážní centrum, které řeší spory i online či telefonicky.

Osobně bych doporučila spíše centrum v Hong Kongu, i když zde hrozí, že s nimi Alibaba dlouhodobě spolupracuje a teoreticky může rozhodovat v jejich prospěch (v zájmu další spolupráce). Ale zde by šlo konkrétně o spor s prodejcem šatů, nikoliv Alibabou (AliExpressem), proto si myslím, že by toto hrozit nemuselo.

Zásadnější otázkou spíše je, zda se paní Novákové vyplatí řešení sporu o šaty, které mají hodnotu 543,- Kč s tím, že toto řešení by stálo nemálo času, financí a také jazykových znalostí. Pravděpodobně je tedy výhodnější po takovéto zkušenosti do budoucna nakupovat od jiných prodejců využívajících služeb AliExpress, nebo tento e-shop nevyužívat vůbec, a nebo počítat i s tím, že spotřebitel podstupuje to riziko, že vzhledem k nízkým cenám na AliExpress může dorazit nekvalitní zboží.

5.2 Příklad B – nákup z Wish

5.2.1 Rozhodné právo dle nařízení Řím I

Opět první otázkou, kterou je třeba si položit (jako u příkladu A), zda tento příklad spadá do kategorie spotřebitelských smluv dle nařízení Řím I, či nikoliv. Dále poté můžeme určit rozhodné právo pro příklad B, tedy jestli řešení bude stejné jako v předchozím případě či nikoliv.

Nejdříve je tedy třeba zjistit, zda příklad spadá pod článek 6 (spotřebitelské smlouvy) nařízení Řím I. Test je stejný jako v předchozím příkladě, tedy Wish by musel být podnikatelem, pan Novotný spotřebitelem a dále „a) obchodník provozuje svou profesionální nebo podnikatelskou činnost v zemi, kde má spotřebitel své obvyklé bydliště, nebo b) se jakýmkoli způsobem taková činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této země zaměřuje a smlouva spadá do rozsahu této činnosti.“¹⁴²

Zda je Wish podnikatelem, bylo řešeno v podkapitole 4.1. Pan Novotný splňuje definice spotřebitele dle první kapitoly, jelikož je fyzickou osobou a uzavřel smlouvu s podnikatelem (Wish), předmět smlouvy (přenositelný reproduktor) zakupuje pro svou osobní potřebu (chce jej využívat pro přehrávání hudby při práci na zahrádce) a jedná mimo svou podnikatelskou, živnostenskou nebo jinou obdobnou činnost.

Dalším bodem je, zda Wish provozuje svou činnost v zemi, kde má pan Novotný bydliště, nebo zda se na tuto zemi se svou činností zaměřuje a smlouva spadá do rozsahu této činnosti. Pan Novotný má domicil v České republice. Sídlo společnosti Context Logic Inc., která provozuje aplikaci Wish, je v San Franciscu v Kalifornii, USA. Nicméně evropský spotřebitel uzavírá smlouvu s jejich pobočkou, ContextLogic B.V. registrovanou v Nizozemí. Wish tedy neprovozuje svou činnost v České republice, kde má pan Novotný bydliště. Avšak je možné, že svou činnost na Českou republiku zaměřuje.

Znovu dle rozsudku Soudního dvora EU ve spojených věcech *Pter Pammer proti Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a Hotel Alpenhof GesmbH proti Oliveru Hellerovi* musíme najít několik indicií, které by prokázaly, že se Wish se svou činností na Českou republiku zaměřuje. Za prvé, aplikace Wish používá tzv. neutrální doménu, a to „.com“¹⁴³. Za druhé, e-shop Wish je dostupný v českém jazyce a ceny nabízí v české měně. ContextLogic má také svoji pobočku v Nizozemí, která se zaměřuje na země Evropského hospodářského prostoru, tedy i Českou republiku. Telefonické spojení s českou předvolbou dostupné není, nicméně to je způsobeno spíše tím, že Wish komunikuje se svými zákazníky především online. V případě jakýchkoliv problémů je přístupný online chat, který komunikuje v českém jazyce (viz příloha E). Dále se Wish zaměřuje na české zákazníky sponzorovanou reklamou, a to také v českém jazyce, například na Youtube nebo na Facebooku (viz příloha F). Tyto čtyři indicie jsou dle mého názoru dostatečné k prokázání,

---

¹⁴² Čl. 6 odst. 1 nařízení Řím I.

¹⁴³ Konkrétní adresa je www.wish.com.

že se aplikace Wish se svou činností (provozování e-shopu) zaměřuje na české spotřebitele, a to tak, že je zřejmý výslovný projev vůle oslovit české zákazníky s tím, že k tomu společnost dokonce vynakládá finance spojené se sponzorovanou reklamou.

Článek 6 nařízení Řím I se tedy použije, což znamená, že se smlouva řídí právem země, v níž má spotřebitel obvyklé bydliště.¹⁴⁴ Jak je popsáno v podkapitole 2.3, obvyklé bydliště se posoudí na základě legis fori. Dle českého práva je bydliště fyzické osoby obec, kde daná osoba bydlí s úmyslem se zde trvale zdržovat; daná osoba zde má byt, rodinu nebo práci a zároveň tu žije. Pan Novotný pracuje a bydlí v Olomouci; obvyklé bydliště má tedy v Olomouci (v České republice). Smlouva se tedy bude řídit českým právem.

Jiné právo by bylo možné použít, pokud by strany využily institut volby práva, avšak v obchodních podmínkách žádné právo zvoleno není a k žádné dohodě nedošlo ani po vzniku sporu, ať už s Wish nebo s konkrétním prodejcem přenosného reproduktoru.

Spor nevznikl ze zprostředkovatelské smlouvy, ale ze smlouvy kupní k přenosnému reproduktoru. Ačkoliv s Wish pan Novotný uzavřel zprostředkovatelskou smlouvu a kupní smlouvu s daným prodejcem, budou se dle mého názoru obě smlouvy řídit českým právem. Prodejci totiž také uzavírají s Wish zprostředkovatelskou smlouvu a prostřednictvím Wish zaměřují svou činnost také na Českou republiku. Jedná se o podnikatele, většinou čínské společnosti (právnícké osoby), které jednají samostatně v rámci své podnikatelské činnosti, a to soustavně a s úmyslem dosažení zisku), tudíž kupní smlouva s takovýmto prodejcem také splňuje podmínky uvedené v článku 6 nařízení Řím I. I tato smlouva se bude řídit českým právem, protože pan Novotný má obvyklé bydliště v České republice.

Pan Novotný uzavřel spotřebitelskou smlouvu, která je v českém Občanském zákoníku upravena v § 1810 a následujících. Prodejce byl povinen plnit bez vad tak, aby přenosný reproduktor dorazil s uvedenými vlastnostmi. Pokud tak neučiní, má pan Novotný práva z vadného plnění.¹⁴⁵ Pan Novotný obdržel přenosný reproduktor, který se nedokázal přes Bluetooth spárovat s telefonem a hrát. Nefungovala tedy zcela zásadní funkce, kvůli které si pan Novotný reproduktor pořizoval. Reproduktor nemá stanovené vlastnosti a prodejce tedy plnil vadně.¹⁴⁶ Dále záleží na tom, zda se jedná o vadu odstranitelnou nebo neodstranitelnou. Pokud je vada odstranitelná, má

---

¹⁴⁴ Čl. 6 odst. 1 nařízení Řím I.

¹⁴⁵ § 1914 OZ.

¹⁴⁶ § 1916 odst. 1 písm. a) OZ.

pan Novotný nárok na opravu, doplnění chybějící části nebo na přiměřenou slevu. Pokud je ovšem vada neodstranitelná, může odstoupit od smlouvy nebo získat přiměřenou slevu z ceny.¹⁴⁷

Bez odborného posouzení je těžké určit, zda jde o vadu odstranitelnou nebo neodstranitelnou. Předpokládám ovšem, že vzhledem k závažnosti vady jde spíše o vadu neodstranitelnou. V takovémto případě by měl pan Novotný nárok na odstoupení od smlouvy. Toto právo z vadného plnění může uplatnit u soudu, pokud vadu bez zbytečného odkladu vytkl prodejci.¹⁴⁸ Pan Novotný reproduktor reklamoval v den přijetí zboží, tato podmínka je tedy splněna. K otázce, jestli by pan Novotný měl žalovat konkrétního prodejce zboží nebo ContextLogic, který provozuje aplikaci Wish, v další podkapitole.

5.2.2 Příslušnost, nařízení Brusel I bis

Po vyřešení hmotněprávních otázek je zapotřebí přejít k procesněprávním. Aplikace nařízení Brusel I bis je poněkud širší než nařízení Řím I, jelikož se může za určitých podmínek použít i v případě, že žalovaný nemá bydliště v některém z členských států.

Nejdříve je tedy nutné vyřešit otázku aplikovatelnosti nařízení, resp. případně jaký konkrétní článek bude na příklad použit. V článku 17 a následujících nařízení je upravena příslušnost u spotřebitelských smluv. Článek 17 se použije za předpokladu, že se věc týká smlouvy uzavřené spotřebitelem s podnikatelem: pan Novotný je spotřebitelem a prodejce přenosného reproduktoru je podnikatelem (vyřešeno již v podkapitole 5.2.1). Dále musí podnikatel provozovat svou činnost ve členském státě, ve kterém má spotřebitel bydliště (v tomto případě Česká republika), nebo se na tento členský stát svou činností zaměřovat a smlouva spadá do rozsahu těchto činností. Prodejce sice neprovozuje svou činnost v České republice, ale prostřednictvím aplikace Wish se na ni zaměřuje (e-shop v českém jazyce, v české měně, obecná doména .com, zákaznická podpora v českém jazyce, české sponzorované reklamy, více opět v podkapitole 5.2.1). Zároveň předmět smlouvy (přenosný reproduktor) spadá do rozsahu těchto činností (prodej elektroniky, oblečení atp.).¹⁴⁹

V důsledku toho, že bude aplikovatelný čtvrtý oddíl nařízení, může pan Novotný zažalovat Wish, příp. prodejce buď u soudu členského státu, v němž má smluvní strana bydliště, nebo u soudu místa, kde má bydliště spotřebitel (pan Novotný). Na první pohled nejjednodušší cestou by bylo, vzhledem k tomu, že se jedná o spor z kupní smlouvy mezi panem Novotným a prodejcem, žalovat

---

¹⁴⁷ § 1923 OZ.

¹⁴⁸ § 1921 odst. 1 OZ.

¹⁴⁹ Čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení Brusel I bis.

přímo konkrétního prodejce. Dle mého názoru by jej bylo možné žalovat v České republice, jelikož splňuje podmínku zaměrování činnosti (viz výše). Jako problematický by se ale mohl ukázat výkon rozhodnutí, který by bylo potřeba provést v Číně, jelikož prodejci využívající služeb Wish pravděpodobně nemají žádné pobočky v Evropě. Otázkou je, zda by čínské soudy toto rozhodnutí vůbec vykonat chtěly.

Relativně jistější cestou, i když určitě náročnější na argumentaci, by bylo zažalovat přímo Wish (resp. ContextLogic B.V.), a to dvěma cestami. Vzhledem k tomu, že Wish nabízí nejen pouze platformu k online uzavírání kupních smluv, ale také zprostředkovává samotný převod financí, kupující pošle peníze za zboží a dopravu Wish, který tuto částku přepošle prodejci. Zároveň asistuje u vrácení peněz (resp. odstoupení od smlouvy) v případě problémů se zbožím atp. Na základě této skutečnosti si myslím, že je možné vyžadovat po společnosti ContextLogic B.V. vrácení peněz kvůli poškozenému zboží s tím, že tyto peníze může poté ContextLogic B.V. vymáhat po konkrétním prodejci. Pokud totiž může vracet peníze zákazníkům po vyřešení smírnou cestou, když se na Wish spotřebitel obrátí s žádostí o pomoc s řešením, měla by být i možnost vyřešit takto odstoupení od smlouvy i nařízením soudu. Je samozřejmě otázkou, zda by tato argumentace byla českými soudy přijata.

Nicméně by bylo možné zažalovat ContextLogic z jiného titulu. Pan Novotný by se mohl domáhat náhrady škody. Zprostředkovatel totiž „*nesmí navrhnout zájemci uzavření smlouvy s osobou, o které má důvodnou pochybnost, zda povinnosti ze zprostředkované smlouvy řádně a včas splní, nebo o které vzhledem k okolnostem takovou pochybnost mít měl.*“¹⁵⁰ ContextLogic by měl tedy nabízet možnost inzerovat zboží jen těm prodejcům, o kterých bezpečně ví, že jsou spolehliví a budou smlouvy řádně plnit. Pokud ContextLogic porušil svou smluvní povinnost, nahradí panu Novotnému škodu, která mu kvůli tomu vznikla.¹⁵¹ Pan Novotný by tedy vrácení kupní ceny včetně nákladů na dopravu mohl požadovat po ContextLogic jako náhradu škody.

V případě žaloby proti ContextLogic B.V. by pan Novotný mohl podat žalobu jak u soudu v místě bydliště této společnosti, tak v místě svého bydliště, tedy v České republice. Bydliště ContextLogic B.V. je dle nařízení Brusel I bis v místě, kde má sídlo¹⁵², tedy v Nizozemí. Pravděpodobně by většina českých spotřebitelů zvolila pro řešení sporu spíše český soud, protože

---

¹⁵⁰ § 2452 OZ.

¹⁵¹ § 2913 odst. 1 OZ.

¹⁵² Čl. 63 odst. 1 nařízení Brusel I bis.

by šlo o snazší a mnohem méně finančně nákladnou cestu. Nicméně po vzniku sporu by bylo také možné uzavřít dohodu, která by umožňovala podat žalobu i u jiného soudu.

Aby bylo řízení pro pana Novotného co nejsnazší, může podat návrh na zahájení řízení podle evropského nařízení o drobných nárocích, které má za cíl právě zjednodušit a urychlit řízení o sporech s drobnými nároky v přeshraničních případech. Toto řízení je alternativou k řízení před českými soudy podle Občanského soudního řádu.¹⁵³ Přeshraničním případem je případ, kdy alespoň jedna ze stran má obvyklý pobyt v jiném členském státě než v tom, u jehož soudu byla podána žaloba,¹⁵⁴ což na tento případ sedí, když Context Logic B.V. má sídlo v Nizozemí, ale pan Novotný podá žalobu u českého soudu. Toto řízení navíc probíhá zásadně písemně, pokud není nutné ústní jednání.¹⁵⁵ Další alternativou je evropský platební rozkaz.¹⁵⁶

Pan Novotný by pravděpodobně zvolil finančně méně nákladnou variantu, tedy žalobu u českého soudu. Příslušným k projednání bude okresní soud¹⁵⁷, který je obecným soudem pana Novotného. Jeho obecným soudem je soud, v jehož obvodu má bydliště.¹⁵⁸ Jelikož má pan Novotný bydliště v Olomouci, žalobu tedy podá u Okresního soudu v Olomouci.

Pokud by pan Novotný podal žalobu proti ContextLogic B.V. k českému soudu a ten by mu vyhověl, ale přesto by ContextLogic svou povinnost nesplnil, byl by na řadě výkon rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že má společnost sídlo v Nizozemí (členský stát EU), bylo by asi vhodné vykonat rozhodnutí tam. Tento proces by se taktéž řídil ustanoveními nařízení Brusel I bis.

Pan Novotný by již nepotřeboval prohlášení vykonatelnosti. Nizozemský soud uzná rozhodnutí neformálním řízením, ve kterém jej nesmí přezkoumávat ve věci samé. Odepřít uznání může jen z taxativních důvodů. Soud tak může rozhodnout na návrh jedné z dotčených stran, a to z důvodu 1) rozporu s veřejným pořádkem dožádaného členského státu, 2) vážných procesních vad řízení, 3) neslučitelnosti s rozhodnutím, které bylo mezi tímž stranami vydáno v dožádaném státě nebo dřívějším rozhodnutím vydaným v jiném členském či třetím státě, pokud splňuje podmínky

---

¹⁵³ Čl. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích.

¹⁵⁴ Čl. 3 odst. 1 nařízení o drobných nárocích.

¹⁵⁵ Čl. 5 odst. 1 nařízení o drobných nárocích.

¹⁵⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

¹⁵⁷ § 9 odst. 1 OSŘ.

¹⁵⁸ § 85 odst. 1 OSŘ.

uznání, nebo 4) byla porušena pravidla o příslušnosti dle nařízení Brusel I bis.¹⁵⁹ Ze stejných důvodů může být odepřen i výkon rozhodnutí.¹⁶⁰

Pan Novotný by si zažádal český soud, který ve věci rozhodl, o vydání osvědčení o uznání, které by pak bylo součástí podání k výkonu rozhodnutí, a to spolu s vyhotovením rozhodnutí (tak, aby splňovalo podmínky pro ověření jeho pravosti). ContextLogic B.V. bude mít pravděpodobně v Nizozemsku nějaký majetek; pro nizozemský soud bude tedy jednodušší vymoci jeho povinnost než například pro český soud. Takový postup je dle mého názoru nejlevnější a zároveň nejjistější možnou variantou pro pana Novotného, jak se domoci vrácení svých peněz.

5.2.3 Shrnutí, závěry modelového příkladu

Pan Novotný si objednal z e-shopu Wish přenosný reproduktor za 323,- Kč, který po dodání měl jasně poškozený obal a párování přes Bluetooth nefungovalo. K určení rozhodného práva je aplikovatelné nařízení Řím I, dle kterého se jedná o spotřebitelskou smlouvu, která se řídí právem členského státu, ve kterém má pan Novotný bydliště, tedy českým právem.

Kupní smlouva, kterou pan Novotný uzavřel s prodejcem využívajícím služeb Wish, je spotřebitelskou distanční smlouvou (uzavřenou po internetu). Bohužel však obdržel přenosný reproduktor, kterému nefungovalo Bluetooth připojení, které je velice důležitou vlastností tohoto přístroje a také hlavním důvodem, proč si jej pan Novotný koupil. Prodejce tedy neplnil svou povinnost z kupní smlouvy řádně a pan Novotný může uplatnit práva z vadného plnění. Pokud by se ukázalo, že jde o vadu neodstranitelnou (a to asi ano), tak by měl nárok na odstoupení od smlouvy a vrácení peněz.

Další otázkou ovšem je, jaký soud bude příslušný k projednání tohoto druhého modelového příkladu. K určení příslušnosti je aplikovatelné nařízení Brusel I bis, dle kterého je u spotřebitelských smluv (v případě podání žaloby spotřebitelem) příslušný buď soud členského státu, ve kterém má podnikatel bydliště, nebo soud, ve kterém má bydliště právě spotřebitel. Pro pana Novotného by bylo jistě výhodnější podat žalobu u českého soudu, a to zejména z důvodu úspory finančních nákladů. Následné rozhodnutí by pak bylo možné vykonat v Nizozemí, kde má ContextLogic pobočku a pravděpodobně i nějaký majetek.

Na druhou stranu opět jistě přichází v úvahu otázka, zda se vyplatí soudní spor o předmět smlouvy v hodnotě 323,- Kč. I když náklady na soudní poplatky a právní zastoupení by v případě,

---

¹⁵⁹ Čl. 45 odst. 1 nařízení Brusel I bis.

¹⁶⁰ Čl. 46 nařízení Brusel I bis.

že by soud dal panu Novotnému za pravdu, hradila protistrana, i tak musí mít na počátku pan Novotný určité finanční prostředky k dispozici a hrozí, že peníze nakonec vymoženy nebudou. Pravděpodobně by k takovému řešení přistoupil, kdyby se jednalo o vyšší částku, a v tomto konkrétním případě by spíše do budoucna nevyužíval služeb Wish či by počítal s možností, že za nízkou cenu dorazí poškozené zboží.

Závěr

Tato diplomová práce má za cíl zmapovat míru ochrany českého spotřebitele, který nakupuje na čínském e-shopu AliExpress či na americkém Wish, který ovšem také nabízí produkty z Číny. Konkrétně tedy zda je český spotřebitel vůbec nějak právně chráněn, či v jaké míře oproti nákupu z českých portálů.

V první kapitole jsem nejprve stanovila výchozí definice základních pojmů, a to spotřebitele, podnikatele, smlouvy uzavřené distančním způsobem a závazku s mezinárodním prvkem. Následně jsem popsala nařízení Řím I z hlediska jeho účelu a působnosti, poté určování rozhodného práva u spotřebitelských smluv dle tohoto nařízení, resp. určování rozhodného práva v případě, že se o spotřebitelskou smlouvu nejedná. Zásadní otázkou v této podkapitole zejména bylo, kdy se jedná o zaměření činnosti podnikatele na členský stát, ve kterém má spotřebitel bydliště. Tím se totiž zabýval Soudní dvůr EU, dle kterého musí existovat několik indicií, které nasvědčují, že podnikatel svou činnost na daný členský stát zaměřuje, ať vynaložením nákladů na reklamu v tomto státě nebo i jinými projevy vůle oslovit zákazníky tohoto členského státu, nicméně jazyk nebo měna není podstatným a nemůže být jediným kritériem. Následně jsem popsala pojmy obvyklé bydliště a imperativní normy, se kterými nařízení taktéž pracuje a které jsou pro další aplikaci podstatné.

Další teoretická kapitola se týkala nařízení Brusel I bis, které upravuje procesní otázky. Tedy konkrétně aplikovatelnosti nařízení (resp. působnost) a určování příslušnosti zejména u spotřebitelských smluv. I zde je opět u oddílu o spotřebitelských smlouvách důležité určit, zda podnikatel zaměřuje svou činnost na členský stát, ve kterém má spotřebitel bydliště. V dané kapitole jsem také popsala tzv. prorogační dohody, resp. dohody o sudišti, které je příslušné k projednání sporu mezi stranami. Následně jsem charakterizovala také proces uznání a výkonu rozhodnutí v členských státech včetně stanovených důvodů pro odepření.

Ve čtvrté kapitole jsem se zabývala charakteristikou čínského e-shopu AliExpress a amerického Wish, resp. jejich právní povahou. Oba subjekty jsou podnikateli dle definice stanovené v první kapitole. Poté jsem popsala obchodní podmínky obou e-shopů, kdy Wish má uživatelsky přístupnější pravidla, která jsou dokonce upravena pro zákazníky z Evropské unie. Wish provozuje společnost ContextLogic se sídlem ve Spojených státech amerických, která má ale pobočku i v Nizozemí. Ta se zaměřuje právě na zákazníky z EU. Její obchodní podmínky zaručují například možnost odstoupení od smlouvy do čtrnácti dnů od převzetí zboží, čímž se odlišují od

českých předpisů pouze tím, že spotřebitel musí nahradit náklady na dopravu (dle českých předpisů má spotřebitel nárok na vrácení nákladů na dopravu, pokud zvolil nejlevnější variantu). Oproti tomu nalézt na internetových stránkách obchodní podmínky AliExpress, resp. Alibaba, není vůbec jednoduché. Pravidla se nacházejí na speciální stránce, na které je hned několik dokumentů, a je těžké určit, které se týkají právě spotřebitelů využívajících služeb AliExpress a které prodejci zboží, protože i s těmi Alibaba uzavírá smlouvu. Alibaba má sídlo v Čínské lidové republice, nicméně spotřebitel z východní Evropy uzavírá smlouvu s jejich pobočkou v Singapuru. Tato smlouva se pak řídí právem Hong Kongu. Spory mezi kupujícími a prodejci nejprve řeší Alibaba, poté The Hong Kong Arbitration Centre. I když je náplň činnosti e-shopů Wish a AliExpress prakticky shodná, oba se situují do pozice zprostředkovatele obchodu, Wish alespoň lépe informuje své zákazníky o jejich spotřebitelských právech.

V prvním příkladu si paní Nováková koupila z e-shopu AliExpress dlouhé plesové šaty za 543,- Kč, protože si je chtěla vzít na synův maturitní ples. Bohužel jí dorazily šaty z nekvalitního materiálu. Ačkoliv šaty ihned reklamovala, AliExpress odmítl vrátit peníze.

Na příklad není aplikovatelný článek o spotřebitelských smlouvách nařízení Řím I, přestože smlouvu uzavřel spotřebitel (paní Nováková) s podnikatelem, není splněna podmínka zaměření činnosti podnikatele na členský stát, ve kterém má spotřebitel bydliště (Česká republika). AliExpress sice využívá neutrální doménu a nabízí zboží v českých korunách, ale e-shop je přístupný pouze v angličtině. Zároveň neexistuje ani cílená reklama na české zákazníky. Sice existuje kancelář pro „Východní Evropu“, Česká republika ale není ve výčtu států uvedena. Vzhledem k tomu, že v obchodních podmínkách byla učiněna volba práva, smlouva se řídí právem Hong Kongu. Hongkongský zákon o prodeji zboží definuje i osobu spotřebitele, kterou paní Nováková splňuje. Paní Nováková má nárok na náhradu škody, protože jí dorazilo nekvalitní zboží, resp. zboží nižší kvality než to, které bylo vymezeno ve smlouvě. Přesto se ale nejedná o stejnou úroveň ochrany spotřebitele jako na základě českého práva, kdy by paní Nováková v této situaci pravděpodobně odstoupila od smlouvy (ve lhůtě čtrnácti dnů).

Co se týče procesní otázky, ani nařízení Brusel I bis se na tento příklad neaplikuje. I v tomto nařízení je totiž podmínkou zaměření činnosti podnikatele na členský stát, ve kterém má spotřebitel bydliště, což AliExpress (Alibaba) nesplňuje. Dle obchodních podmínek spor mezi paní Novákovou a prodejcem šatů rozhoduje v prvním stupni Alibaba a následně je možnost odvolat se k The Hong Kong Arbitration Centre. Dle českého (i evropského) práva je ale taková dohoda

o příslušnosti soudu (prorogační dohoda) platná jen v případě, že je uzavřena až po vzniku sporu, tedy nikoliv na začátku v obchodních podmínkách. Je ale otázkou, zda je pro paní Novákovou výhodnější obrátit se na čínský soud nebo na arbitrážní centrum v Hong Kongu. Jednodušší a asi i levnější cestou bude pravděpodobně Hong Kong, nicméně vzniká otázka, zda takové rozhodnutí bude vykonatelné v Číně, kde bude mít většina prodejců majetek. Pravděpodobně by se nakonec paní Nováková musela smířit s tím, že je lepší věnovat větší pozornost při dalších nákupech, a s nekvalitními šaty se spokojit.

V druhém modelovém příkladu si pan Novotný objednat z e-shopu Wish přenosný voděodolný reproduktor za 323,- Kč, který chtěl používat na zahrádce při práci, aby mu zahradničení příjemněji ubíhalo. Reproduktor mu ovšem přišel v poškozeném obalu a nebylo možné jej přes Bluetooth připojit k mobilnímu telefonu tak, aby přehrával hudbu. Zboží ihned reklamoval, Wish ale jeho žádost odmítl.

Na rozdíl od prvního příkladu nyní bude aplikovatelné nařízení Řím I v části o spotřebitelských smlouvách. Pan Novotný je totiž spotřebitel, ContextLogic podnikatel a Wish se se svou činností zaměřuje na členský stát, ve kterém má pan Novotný bydliště (Česká republika). Mimo to, že e-shop je dostupný v českém jazyce a ceny jsou uvedeny v českých korunách, online zákaznická podpora je taktéž v českém jazyce, a především sponzorovaná reklama cílí na spotřebitele v České republice. Smlouva se tedy řídí českým právem. Jelikož je reproduktor nefunkční, pan Novotný má práva z vadného plnění. Konkrétně má nárok na opravu, pokud se jedná o vadu odstranitelnou, nebo na odstoupení od smlouvy, pokud jde o vadu neodstranitelnou. Zároveň v obou případech může žádat přiměřenou slevu, nicméně vzhledem k tomu, že je reproduktor nefunkční, tak tuto variantu nejspíše nezvolí.

V procesní oblasti je aplikovatelné nařízení Brusel I bis. Vzhledem k tomu, že se jedná o spotřebitelskou smlouvu dle tohoto nařízení (zejména je splněna podmínka, že Wish se zaměřuje svou činností na členský stát EU, ve kterém má pan Novotný bydliště). Tím pádem může pan Novotný žalovat protistranu i u soudu členského státu, ve kterém má bydliště, tedy v České republice. Když by pan Novotný zažaloval konkrétního prodejce, který dodal poškozené zboží, byl by následný výkon rozhodnutí v Číně pravděpodobně velmi složitý. Výkon rozhodnutí v České republice nebo v jiném členském státě by nejspíše neměl smysl, protože tito čínští prodejci zde asi nemají žádný majetek nebo zastoupení. Dle mého názoru by pan Novotný mohl žalovat přímo Wish (ContextLogic B.V.), jelikož Wish má jako zprostředkovatel povinnost zajistit, aby druhá

strana smlouvy byla dostatečně spolehlivá. Pokud tuto povinnost zanedbá, je povinna nahradit škodu. Toto rozhodnutí by pak mohly vykonat nizozemské soudy vzhledem k tomu, že má ContextLogic pobočku právě v Nizozemí (a nejspíš i nějaký majetek). Samozřejmě je potřeba, aby pan Novotný do sporu nejprve vložil nějaké náklady (soudní poplatky, příp. právní zastoupení). I když v případě výhry sporu tyto náklady může nahradit protistrana (pokud tak soud určí), i tak je zde riziko, že tyto finance zpět již nedostane. Z tohoto důvodu musí zvážit, zda do soudního sporu půjde, nebo se smíří s nefunkčním zbožím. Nicméně věřím, že tento případ je více nadějný než příklad první.

Jako výzkumnou otázku jsem si stanovila, zda existuje efektivní ochrana českého spotřebitele při nákupu z čínských e-shopů AliExpress a Wish. V případě AliExpress se jistě o efektivní ochranu českého spotřebitele hovořit nedá, jelikož evropské směrnice nejsou v těchto případech aplikovatelné. Z tohoto důvodu je nakonec aplikovatelné právo Hong Kongu, které sice spotřebitele částečně chrání, ale nedosahuje stejně vysokého standardu jako české právo. Stejně tak rozhodnutí podle tohoto práva jsou pravděpodobně v Číně těžko vymahatelná, případně by se jednalo o nepřiměřenou finanční zátěž pro českého spotřebitele. Můžeme předpokládat, že většina českých spotřebitelů svá práva nevyvádá a spíše se smíří se skutečností, že se jedná o levné nekvalitní výrobky.

V případě e-shopu Wish můžeme již o nějaké ochraně českého spotřebitele mluvit, a to zejména proto, že samotný Wish v podmínkách přijal pravidla z evropských směrnic, které jsou aplikovatelné na smlouvy uzavřené na tomto portále. Český spotřebitel by mohl žalovat protistranu u českého soudu, což mu ušetří náklady a je to dle mého názoru tak správně. ContextLogic má navíc pobočku v Nizozemí, a tak je i pravděpodobné, že by rozhodnutí bylo efektivně vykonáno bez dalších neúměrných finančních nákladů.

Nakupování na internetu bude jistě ještě dlouho velmi populární záležitostí, a nejinak tomu bude u e-shopů jako je AliExpress či Wish. Bohužel ochrana českých (a pravděpodobně i dalších evropských) spotřebitelů není dle mého názoru v těchto případech dostatečná, nicméně právní úprava ochrany spotřebitele se neustále vyvíjí, tudíž je možné, že se dočkáme novelizací směrnic, které budou více a více chránit spotřebitele. Vhodná by byla samozřejmě relevantní judikatura, ale to také záleží na odhodlání konkrétních spotřebitelů, kteří se nejprve musí snažit o vymáhání svých práv.

Seznam pramenů a literatury

Literatura

- 1) KUČERA, Zdeněk a kol. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2015. 430 s.
- 2) LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654): komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014. 2380 s.
- 3) MAGNUS, Ulrich a kol. *Brussels Ibis Regulation – Commentary*. Köln: Otto Schmidt KG, Verlag, 2016. 1163 s.
- 4) MAGNUS, Ulrich a kol. *Rome I Regulation – Commentary*. Köln: Otto Schmidt KG, Verlag, 2017. 902 s.
- 5) PFEIFFER, Magdalena. *Kritérium obvyklého pobytu v mezinárodním právu soukromém*. 1. vydání. Praha: Leges, 2013. 192 s.
- 6) ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Mezinárodní právo soukromé Evropské unie: Nařízení Řím I, Nařízení Řím II, Nařízení Brusel I*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2013. 448 s.

Periodika

- 1) BŘICHÁČEK, Tomáš. Kolizní úprava spotřebitelských smluv v nařízení Řím I – aktuální otázky. *Právní rozhledy*, 2012, roč. 24, č. 23, s. 829–841.
- 2) RÁMEŠ, Ivan. Nová evropská úprava rozhodného práva pro internetové obchodování. *EU Právní novinky*, 2010, č. 12, s. 9–11.

Internetové zdroje

- 1) *Alibaba Group* [online]. Wikipedia. The Free Encyclopedia [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <https://en.wikipedia.org/wiki/Alibaba_Group>.
- 2) *Alibaba.com Transaction Dispute Rules* [online]. Alibaba.com [cit. 26. října 2019]. Dostupné na <<https://rule.alibaba.com/rule/detail/8882.htm?spm=a271m.8038972.1999288231.1.62bc6d82BQFmrt>>.
- 3) *Businesses* [online]. Alibaba.com [cit. 26. října 2019]. Dostupné na <<https://www.alibabagroup.com/en/about/businesses>>.

- 4) *History and milestones* [online]. Alibaba Group [cit. 24. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://www.alibabagroup.com/en/about/history>>.
- 5) *Kontakt* [online]. Wish [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://www.wish.com/contact>>.
- 6) *Kontakt* [online]. Wish [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://www.wish.com/contact>>.
- 7) *Money back guarantee* [online]. AliExpress [cit. 10. listopadu 2019]. Dostupné na <https://sale.aliexpress.com/__pc/v8Yr8f629D.htm?spm=a2g0o.detail.1000016.1.404225f7ych56d#origin>.
- 8) *Offices* [online]. Alibaba.com [cit. 26. října 2019]. Dostupné na <<https://www.alibabagroup.com/en/contact/offices>>.
- 9) *Podmínky vrácení* [online]. Wish [cit. 25. října 2019]. Dostupné na <https://www.wish.com/return_policy>.
- 10) Polovina Čechů nakupuje na internetu. *Český statistický úřad* [online]. 20. listopadu 2017 [cit. 2019-03-18]. Dostupné na: <<https://www.czso.cz/csu/czso/polovina-cechu-nakupuje-na-internetu>>.
- 11) *Řešení sporů online* [online]. Evropská komise [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/index.cfm?event=main.home2.show&lng=CS>>.
- 12) *Terms of Use* [online]. Wish [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <<https://www.wish.com/eu-terms>>.
- 13) *Terms of Use* [online]. Alibaba.com [cit. 27. října 2019]. Dostupné na <<https://rule.alibaba.com/rule/detail/2041.htm>>.
- 14) *Transaction Services Agreement* [online]. Alibaba.com [cit. 27. října 2019]. Dostupné na <<https://rule.alibaba.com/rule/detail/2054.htm>>.
- 15) *What's the difference between Alibaba.com and AliExpress.com?* [online]. Alibaba.com [cit. 24. října 2019]. Dostupné na <https://service.alibaba.com/buyer/faq_detail/20328806.htm>.

Právní předpisy

- 1) Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.

- 2) Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, s. 450–451. Dostupné na: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.
- 3) Law of the People's Republic of China on the Protection of Consumer Rights and Interests.
- 4) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.
- 5) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích.
- 6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I bis).
- 7) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).
- 8) Sale of goods ordinance (Cap. 26). Dostupné na <https://www.elegislation.gov.hk/hk/cap26!en@1998-11-20T00:00:00>.
- 9) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a o 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004.
- 10) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES.
- 11) Smlouva o fungování Evropské unie.
- 12) Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 14) Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.
- 15) Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura

- 1) ESD: Rozsudek ze dne 14. října 1976, *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG proti Eurocontrol*, 29/76.
- 2) Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 21. června 1978, *Bertrand vs. Paul Ott KG*, 150/77.
- 3) Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. dubna 2008, sp. zn. 22 Cdo 679/2007.
- 4) Nález Ústavního soudu ze dne 15. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 342/09.
- 5) Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 7. prosince 2010, *Peter Pammer v Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG*, C-585/08, a *Hotel Alpenhof GesmbH v Oliver Heller*, C-144/09, Sb. rozh. s. I-12527.
- 6) Soudní dvůr: Rozsudek ze dne 17. listopadu 2011, *Hypoteční banka a. s. vs. Udo Mike Lindner*, sp. zn. C-327/10.

Přílohy

Příloha A – AliExpress

Příloha B – AliExpress (vrácení peněz)

Příloha C – Wish

Příloha D – Wish (recenze)

Příloha E – Wish (zákaznická podpora)

Příloha F – Wish (sponzorovaná reklama)

Příloha A

11:42

11.11 Price on 11.11
CZK 280.89 - 334.91 Starts In 1 d 21h 17 : 51

CZK 323.40 - 385.63
~~CZK 610.39 - 727.81~~ -47% 1404

Use Select Coupons to get more discounts.

Nice-forever Elegant Vintage Polka Dots Pinup Bow vestidos Business Party Female Flare A-Line Swing Women Dress A130

★★★★★ 4.9 | 138 orders

AliExpress Coupon for New Users

CZK 70.46
Orders over CZK 93.95
Dec 1, 0:00 PT [Get](#)

Discounts & Coupons

Instant discount: CZK 23.49 off with Seller Discount [Get](#)

+CZK 140.92 off with Select Coupon

CZK 117.43 off with Store Coupon

Shipping: US \$1.99

To Czech Republic via AliExpress Standard Shipping
Estimated Delivery Time: 17-25 Days

 [ADD TO CART](#) [BUY NOW](#)

Příloha B

11:41

 AliExpress

Buyer protection starts on the day the seller ships the product.

 Money Back Guarantee

- If the product is not received within buyer protection period
- If the product is not as described

 Refund in 15 Days

[Claim Process](#)

[When in doubt, contact our customer support](#)

The seller must comply with other relevant legal requirements (warranty, return, etc.) that may be applicable depending on your location as buyer. For instance, in most EU countries you will generally have a 2-year legal conformity warranty and a 14-day free right to return (please note that in case of return, the buyer must bear the cost of returning the products to the seller).

[Privacy Policy](#) [Terms of use](#) [Site Map](#)

© 2010-2019 Aliexpress.com. All rights reserved.

Příloha C

11:36

Podrobnosti

2019 New Fashion Charming Women Deep V Back Sequin Embellished Gauze Long Gown Vintage 1920s Great Gatsby Flapper Party Dress

★★★★★ (58)

Číslování

Příliš malý

Správná velikost

Příliš velký

Na základě 37 hodnocení zákazníků

Prodává [Hodnocení obchodu](#)

muangopengsne
3,9 ★★★★★ (345)

~~4 995 Kč~~ **558 Kč** [Koupit](#)

Příloha D

11:37

← Obchod

 muangopengsne
★★★★★
Prodávající od června 2018

80%
Pozitivní zpětná vazba

345
Uživatelských hodnocení

Poslední **Hodnocení**

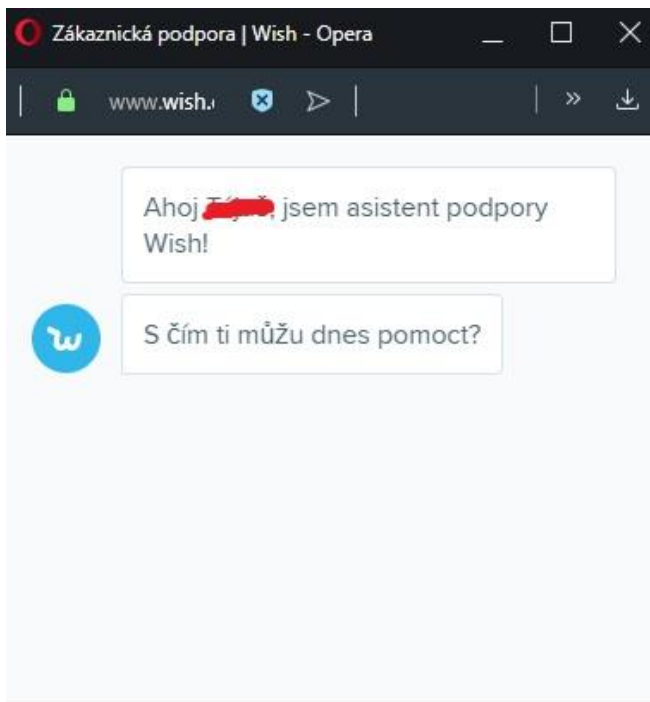
345 uživatelských hodnocení

L **Lourdez** ★★★★★
 před 3 dny
Muy bien llego antes de lo esperado

A **Alison** ★★★★★
 před 3 dny
Arrived very early.

C **Clarise** ★★★★★
 před 6 dny
Veio dentro do prazo. Até um pouco antes.

Příloha E

Vyber prosím odpověď:

- Můj účet
- Problémy s platbou

Příloha F

Wish

Sponzorováno • 🌐

co nákupní střediska nechtějí, abyste věděli 😲

Dnešní nejoblíbenější slevy 50-90%

Wish
Nevermind, I Have to Go P...

KOUPIT

Wis
Hol

👍 To se mi líbí

💬 Komentář

➦ Sdílet

Abstract

Consumer protection is very topical issue and it is developed every day. The subject of this theses is the protection of the Czech consumer who purchases goods from Chinese e-shops, or more precisely, whether or not the Czech consumer is effectively protected in these cases. I chose Chinese e-shop AliExpress and American Wish, which offers transactions with Chinese sellers, as an example.

I have chosen analytical-descriptive method in the first part of the theses and model method in the second part. AliExpress does not direct its activities on the Czech Republic, therefore the Article 6 of the Rome I regulation is not applied. The choice of Hong Kong law in the Terms and Conditions is invalid because AliExpress is only an intermediary, thus the purchase contract is governed by the Chinese law. Chinese courts are competent to decide the disputes from these contracts. On the other hand, Wish does direct its activities on the Czech Republic and the purchase contract is governed by the Czech law. If the Czech consumer starts the proceedings, the competent courts are the Czech courts and the Dutch courts (courts of the member state where is the businessman domiciled). Enforcement of the decision may be executed by the Dutch court, because ContextLogic has probably some property in the Netherlands. This shows that if the e-shop directs its activities on the Czech Republic, the consumer protection is the most effective because the articles about consumers contracts in the Rome I regulation and Brusel I bis regulation are applicable. We can say that the businessman directs his activities on the member state if there are present any factors made by the Court of Justice of the European Union, for example sponsored commercials in the member state where the consumer is domiciled, the telephone numbers contain codes of the consumer member state or that he presents himself with the international clients. The European proceeding based on the European Small Claims Procedure regulation and European order for payment procedure, which are cheaper alternatives to the national proceedings, are valuable for the consumer protection.

The aim of this theses is the description of the protection of the Czech consumer, relating the purchase from the Chinese e-shops, more precisely if there is any protection and if it is effective. My conclusions may be useful for the consumers, who can read this thesis and find out what rights they do or do not have in the case of dispute with e-shops like AliExpress or Wish.

Key words

Private international law, consumer protection, Rome I regulation, Brusel I bis regulation, distance contracts, directivity of the businessman on member state, Chinese e-shops, AliExpress, Alibaba, Wish, ContextLogic.

Abstrakt

Ochrana spotřebitele je velmi aktuálním tématem, které prochází neustálým vývojem. Předmětem této diplomové práce je konkrétně ochrana českého spotřebitele, a to při nákupu z čínských e-shopů, resp. zda je v těchto případech český spotřebitel účinně a efektivně chráněn. Jako příklad jsem si zvolila čínský e-shop AliExpress a americký Wish, skrze který ovšem nabízejí své zboží taktéž čínští prodejci.

Jako metody jsem zvolila metody analyticko-popisné v první části diplomové práce a modelové v části druhé. Co se týče e-shopu AliExpress, vzhledem k tomu, že nespĺňuje podmínku zaměrování činnosti na Českou republiku, neaplikuje se článek 6 nařízení Řím I. Kupní smlouva se bude řídit čínským právem, jelikož volba práva v obchodních podmínkách AliExpress, jako pouhého zprostředkovatele kupní smlouvy, není platná. Příslušné k projednání sporů z takovéto smlouvy jsou čínské soudy. Naopak Wish se svou činností na Českou republiku zaměřuje a kupní smlouva se tím pádem řídí českým právem. Příslušným k projednání sporu v případě, že řízení zahájí spotřebitel, je jak český soud, tak nizozemský soud (soud členského státu, ve kterém má podnikatel obvyklé bydliště). Výkon rozhodnutí by pak mohl proběhnout skrze nizozemský soud, jelikož ContextLogic má v Nizozemí pravděpodobně majetek. Z toho vyplývá, že je spotřebitel efektivněji ochráněn, pokud e-shop zaměřuje svou činnost na Českou republiku, tím pádem jsou aplikovatelná ustanovení o spotřebitelských smlouvách dle nařízení Řím I a Brusel I bis. Zaměření činnosti lze určit podle faktorů daných Soudním dvorem EU, například: pokud má obchodník sponzorovanou reklamu v členském státě, kde má spotřebitel bydliště, popřípadě telefonní předvolba členského státu spotřebitele nebo také uvedení mezinárodní klientely. Cenným nástrojem pro spotřebitele je i evropské řízení na základě evropského nařízení o drobných nárocích nebo evropský platební rozkaz, které jsou méně finančně a časově nákladné než klasické soudní řízení podle národního práva.

Předkládaná práce má za cíl popsat ochranu českého spotřebitele při nákupu z čínských e-shopů, resp. zda nějaké ochranné mechanismy vůbec existují a jsou efektivní. Učiněné závěry

mohou být užitečné zejména samotným spotřebitelům, kteří si v této práci mohou přečíst, jaká mají nebo nemají práva v případě sporu s e-shopy jako jsou AliExpress či Wish.

Klíčová slova

Mezinárodní právo soukromé, ochrana spotřebitele, nařízení Řím I, nařízení Brusel I bis, distanční smlouvy, zaměření činnosti podnikatele, čínské e-shopy, AliExpress, Alibaba, Wish, ContextLogic.